

Osavuosisikatsaus 1–8 2024

Talousarvion toteutuminen
tammi-elokuu 2024

ARVOT

—

Hirveen tulevaisuustaitoinen

Hirveen rohkee

Hirveen arvostava

Hirveen ketterä

Hollola

Sisällysluettelo

Kunnanjohtajan katsaus.....	1
Yleinen taloudellinen kehitys.....	3
Väestön kehitys.....	4
Työttömyyden kehitys.....	4
Henkilöstö.....	6
Talousarvion toteutuminen.....	7
Verorahoituksen kehitys	7
Hollolan kuntastrategian toteutuminen.....	10
Palvelualueittaiset toteutumukset	23
Kunnanhallituksen alaiset yksiköt.....	23
Päijät-Hämeen ympäristöterveys.....	27
Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue	31
Elinvoiman palvelualue.....	35
Vesihuoltolaitos.....	40
Investoinnit	42
Maksuvalmius ja lainat	43
Talousarvion muutospainet	43
Tilinpäätösennuste.....	44
Konserniyhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	45
Konserniyhtiöiden tuloslaskelmat	46
Riskien hallinta, Hollolan kunnan strategiset riskit	51

Kunnanhallitus 21.10.2024

Kunnanjohtajan katsaus

Päijät-Hämeen liiton elinvoimakatsauksen mukaan Hollolan väkiluku elokuussa oli 22 814, missä vähemmän joulukuusta 73 henkilöä.

Elokuun 2024 työttömyysaste oli Hämeen ELY-keskuksen alueella 10,9 prosenttiyksikköä ja Hollolassa 7,1 prosenttiyksikköä, mikä oli Päijät-Hämeen maakunnan alhaisin lukema. Vuotta aikaisemmin lukema Hollolassa oli 6,5 prosenttiyksikköä, helmikuussa 2024 8,4 prosenttiyksikköä.

Osavuosikatsauksen pohjalta vuoden 2024 talous on toteutumassa talousarvion 0,4 miljoonaa euroa hieman positiivisempänä.

Kunnanhallitus määritteli kesäkuun kokouksessa talousarvioraamin vuodelle 2025, mikä toteutuessaan olisi päätynyt noin 1,1 miljoonan euron ylijäämävastuuseen. Kunnan työmarkkinatuen vastuusuuden kirjausvirhe sekä kotikuntakorvauksen merkittävä nousu ennakkoidusta pudotti raamin 0,1 miljoonan euron tasolle.

Syntyneiden lasten määrä on yleisesti ollut valtakunnallisesti laskeva, mutta varhaiskasvatukseen osallistumisaste on kasvanut viimeisten vuosien aikana, joka näkyy varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrän kasvuna. Osallistumisasteen kasvu on näkynyt myös lisääntyneenä loma-aikojen hoidontarpeena ja lisäksi esiopetuksessa on lisääntynyt täydentävän varhaiskasvatuksen tarve. Kelpoisen henkilöstön, erityisesti varhaiskasvatukseen opettajien rekrytointi, on osoittautunut edelleen haastavaksi. Henkilöstön sairauspoissaolot jatkuvat koronan jälkeen korkealla tasolla ja kuormittavat henkilöstön jaksamista. Henkilöstön saatavuushaasteet näkyvät myös ympäristöterveydenhuollossa.

Kesäkuussa valtuusto hyväksyi uudistetun hallintosäännön ja valitsi työllisyyslautakunnan jäsenet yhdeksästä kunnasta 1.9.2024 alkavalle kaudelle. Valtuusto hyväksyi myös Nostava-Tikkakallion sekä kierrätysalueen yleiskaavatavoitteet.

Kunnanhallitus päätti heinäkuussa valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen valtiovarainministeriön kielteisestä valtiosuuden oikaisuvaatimus päätöksestä, missä valtiovarainministeriö piti edelleen kunnan valtiosuutta vähentävänä tekijänä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tilinpäätökseen 2022 kirjattua 20 miljoonan euron palkkaharmonisatiovarausta sekä eräitä eläkevastuita, jotka edelleen ovat säilyneet kunnan rahoitusvastuulla.

Kunnan valmiussuunnitelmia on uudistettu alkuvuoden aikana. Alkusyksystä Hollolan kuntaorganisaatio on osallistunut laajalla miehityksellä HÄME24-valmiusharjoitukseen, jäsentänyt valmiuteen liittyvää roolitusta ja suunnittelua.

Rakennusvalvonta myönsi kesäkuussa vanhalle kunnanvirastolle purkuluvan. Vastuumuseo ja Hämeen ELY-keskus tekivät päätöksestä oikaisuvaatimuksen perustuen taajamakuvallisesti yhtenäiseen rakennusperintöön. Valvontajaosto oikaisuvaatimuksia käsitellessä totesi, ettei vastuumuseolla ja ELY:llä voida katsoa olevan valitusoikeutta asiaan, koska vanha virastotalo ei ole maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaaksi merkitty rakennus. Tätä katsausta kirjoitettaessa virastotalon purkupäätös on saanut lainvoiman.

Hollolan yksi keskeisistä strategisista hankkeista on ollut "vetovoimaiset yritysalueet". Tähän liittyen elinvoiman palvelualue on laatinut tarkennetun toimenpidesuunnitelman yritysalueiden vetovoimaa estävistä tekijöistä. Lisäksi Dereco Oy laati esityksen keskeisistä toimenpiteistä kasvun johtamiseksi. Kesällä kunta solmi kumppanuuden sijoittumispalveluista. Elokuussa järjestettiin kaikille valtuutetuille elinvoimailtapäivä ja kunnanhallitus nimesi "ykkösnyrkin" eli luottamushenkilöistä ja viranhaltijoita koostuvan työryhmän edistämään yritysten sijoittumisia kuntaan. Kesäkuussa entisen terveyskeskuksen tontille lähti rakentumaan Suomen Hoiva ja Asunto Oy:n toimesta lähes 90-paikkainen tehostetun palveluasumisen sekä yhteisöllisen asumisen hoivakoti ikäihmisille.

Hollola

Myös muut strategiset hankkeet ovat edenneet. Vaativaa valmistelutyötä on tehty etenkin TE-24 uudistuksessa ja siihen liittyvissä lukuisissa eri toimenpiteissä. Hyvinvointisuunnitelmamallin uudistaminen, ennakoiva hyvinvointityö ja perhekeskustöön kehittäminen etenee. Alkuvuoden aikana on hankittu maata noin 37 hehtaaria ja neuvottelun alla on yli kaksinkertainen määrä. Keskuskorttelit -hankkeessa on aktiivisesti edistetty asemakaavatyötä ja MAL-sopimuskauden 2024–2027 neuvottelut kuntien, valtion ja Päijät-Hämeen liiton välillä saatiin valmiiksi syyskuussa.

Alkusyösyn uutisointia ovat värittäneet lukuisat yritysten saneeraus-, konkurssi- ja lomautustiedotteet. Tilannemuutos on näkynyt myös Hollolassa, kun Startex Oy hakeutui konkurssiin ja Festivo-Porkka Group Oy päätti lopettaa kodin kylmälaitteiden valmistuksen Hollolassa. Samaan aikaan korkotaso on liukunut alaspäin ja toiveet ensi vuoden vakaaman kasvun edellytyksistä lisääntyneet. Työllisyydenhoidon ja työllisyyssetujen suuremman vastuun siirto kunnille ensi vuoden alusta tulee tarkoittamaan kuntatalouden entistä vahvempaa riippuvuussuhdetta kulloisista suhdannetilanteista.

Kuntataloutteen keskeisesti vaikuttavan valtion-osuus uudistuksen valmistelu etenee parhaillaan. Selvitysmiehet ovat tehneet VATT:n kustannusanalyysin pohjalta esityksiä, jotka parhaillaan ovat poliittisten ryhmien arvioitavina. Osana arviointia on Sote-häntien poisto. Ne koostuvat taloudellista kompensatiota niille kunnille, joilta verotuloja leikattiin huomattavasti enemmän kuin mitä sote-menojen osuus oli. Mikäli C21 kuntien esitys niin sanotun sote-rahoitushäntien poistosta toteutuisi ilman kohdennettua kompensatiota, murentaisi se Hollolan taloudellisen pohjan. Muutoksien on tarkoitus tulla voimaan jo vuoden 2026 alusta. Kunnan valtionosuudet tulevat jo lähtökohtaisesti laskemaan merkittävästi oppilasmäärän laskun takia ja edellyttää tähän liittyen jatkuvaa talouden sopeutusta tulevina vuosina.

Hollolassa 10. lokakuuta 2024

Päivi Rahkonen
Kunnanjohtaja

Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriö julkaisi syksyn taloudellisen katsauksen 23.9.2024.

Kuntahallinnon rahoitusasema heikkeni viime vuonna 1,3 miljardia euroa alijäämäiseksi. Synkät luvut aiheutuivat etenkin sote-uudistuksen jälkeen kuntahallintoon jääneiden kulutusmenojen nopeasta kasvusta. Kuntahallinnon tilanne näyttää tulevina vuosina menojen ja tulojen kasvavan epätasapainon vuoksi entistä haastavammalta. Kuntahallinnon alijäämän suhteessa BKT:hen arvioidaan pysyvän vuonna 2024 viime vuoden lukemissa eli 0,5 prosentissa. Talouden alavireisyys laskee kuntien saamia yhteisöverotuloja vuonna 2024, mutta muiden kuntien saamien verolajien arvioidaan kehittyvän suotuisasti. Kuntien saamat tulonsiirrot valtiolta laskevat sote-siirtoon liittyvän tarkistuksen sekä hallitusohjelman mukaisen valtionosuuksiin tehtävän indeksisäästön vuoksi.

Kuntahallinnon alijäämä syvenee 0,6–0,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuosina 2025–2028. Kuntahallinnon kulutusmenojen kasvu jatkuu ennustevuosina melko ripeänä, mikä aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Inflaatio on palautunut maltilliselle tasolle, mutta vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle aiemmin sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, ja siksi sopimusratkaisut tuleville vuosille selviävät vasta myöhemmin.

Hintojen nousun lisäksi myös kulutusmenojen volyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025 TE-palvelu-uudistuksen takia. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyvä vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen ja siten kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin uudistuksen jälkeenkin lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi.

Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samalla tahdilla. Palvelutarpeen laskua onkin totuttuun tapaan hieman loivennettu painelaskelmassa.

Kulutusmenojen kasvupaineiden lisäksi kuntahallinnon menoja kasvattavat investoinnit. Investointipaineita ylläpitävät muun muassa rakennuskannan ikä, muuttoliike ja vihreän siirtymän edellyttämät muutokset. Kuntahallinnon heikkenevä taloustilanne korostaa kuitenkin investointien tarveharkinnan tärkeyttä. Välttämättömiä investointeja on silti paljon, sillä kuntien investoinnit kohdistuvat valtaosin rakennuksiin, teihin sekä muuhun perusinfrastruktuuriin.

Kuntien tulonsiirrot valtiolta kasvavat vuonna 2025, sillä TE-palveluiden järjestämisestä muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus kohdennetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta laskennallista menolisäystä vastavasti. Valtionosuuksiin tehdään kuitenkin samanlaisesti tuntuvia leikkauksia vuosina 2025–2027 muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vuoksi. Valtionosuuksien kasvua hidastaa myös hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027 sekä asukasluvun ja laskentatekijöiden muutokset, erityisesti lapsi-ikäluokkien pieneneminen.

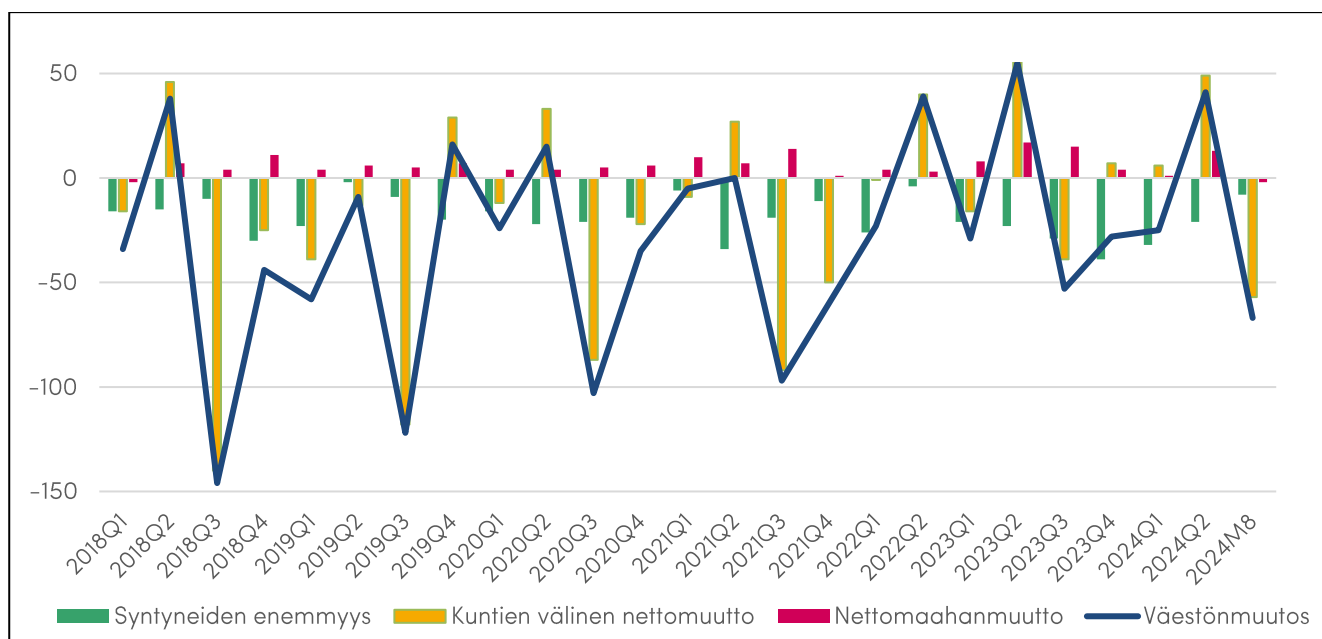
Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde, vaikka niiden taso puolittuikin sote-uudistuksen yhteydessä. Vaikka kuntien verotulojen kasvuprosentit pysyvät ennustevuosina pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella, ei verorahoitus riitä kuntahallinnon kasvaviin menopaineisiin. Kuntahallinnon mittavat alijäämät vuosina 2025–2028 edellyttävät merkittäviä sopeutustoimia kunnissa tulevina vuosina. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa ja velkasuhde jatkaa kasvuaan tarkasteluvuosina.

Hollola

Väestön kehitys

Hollolassa oli elokuun lopussa 22 814 asukasta, väkiluku on vähentynyt vuoden vaihteesta 73 henkilöllä. Vuonna 2023 väkiluku pieneni 56 henkilöllä edellisestä vuodesta. Väestön määrän kehityksen trendi on ollut laskeva vuodesta 2012 alkaen, jolloin Hollolassa asui 24 150 henkilöä. Kuolleisuus on ollut syntyvyyttä suurempaa vuoden 2016 syksystä

alkaen. Vuonna 2024 kuntien välinen muuttoliike on vähentänyt väkilukua 14 henkilöllä. Luonnollinen väestön muutos on heikentänyt väkilukua 66 henkilöllä. Nettomaahanmuutto on kasvattanut väkilukua 19 henkilöllä.

Työttömyyden kehitys

Työllisyyspalvelujen toimintavuosi 2024 on edennyt suunnitelman mukaisesti. Pitkäaikaistyöttömyyden kasvu ja rakennetyöttömyyden sitkeys haastaa työllisyyspalveluiden toimintaa ja työvoimaviranomaisen tehtäviä. Ennusteet talouden elpymisestä ei näy vielä työllisyyspalveluissa. Toiminnassa varaudutaan mahdollisiin muutostilanteisiin verkostoyhteistyötä tiivistämällä.

Työllisyyspalveluiden toiminta on ollut vakaata ja tuloksellista vuonna 2024, mutta palveluiden asteittaisen alasajon ja työllisyysalueiden aloittamisen lähestyessä on varauduttu hetkelliseen asiakasmäärien ja kustannusten kasvuun. Oletettavaa kuitenkin on, että tilanne korjautuu, kun työllisyysalueet ovat päässeet vakiinnuttamaan toimintaansa

ensimmäisen toimintavuoden aikana. Työllisyyspalveluissa myös työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuun varaudutaan laskennallisten arvioiden mukaisesti rahoitusmallin muuttuessa.

Työllisyysalueen valmistelu etenee. Työllisyysaluejohtaja on aloittanut virassa 15.4.2024. Hollolan kunnan uusi työllisyyspäällikkö on aloittanut työnsä 22.4.2024. Valmistelutyö etenee suunnitelman mukaisesti valmistelutiimin ja yhdeksän kunnan yhteisin voimin.

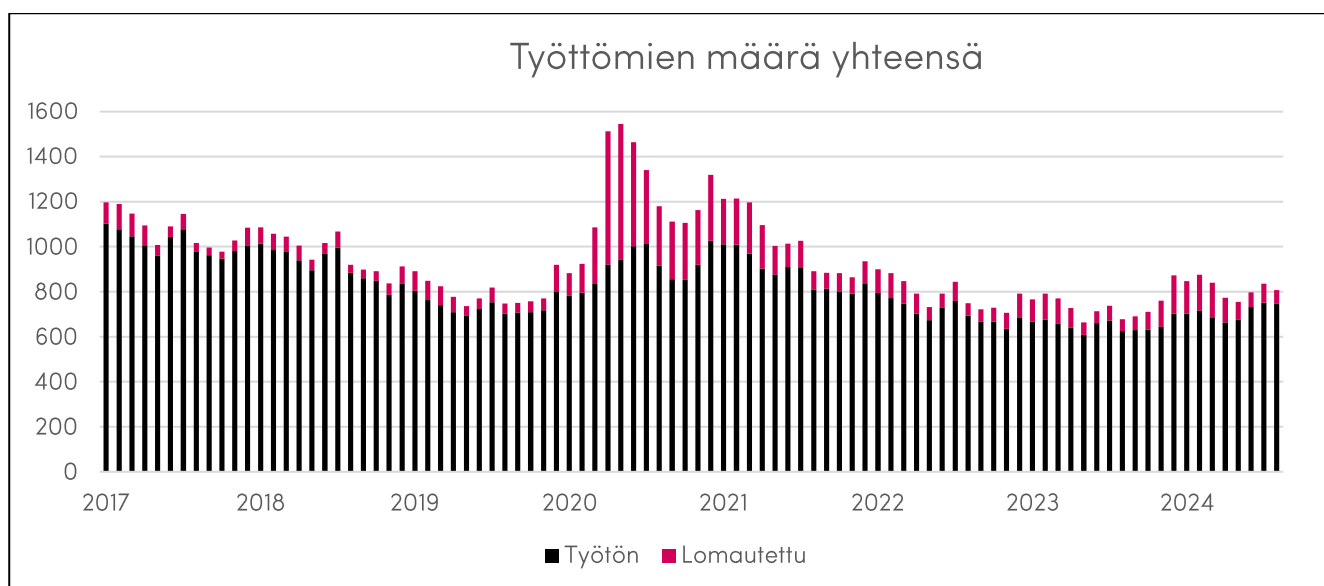
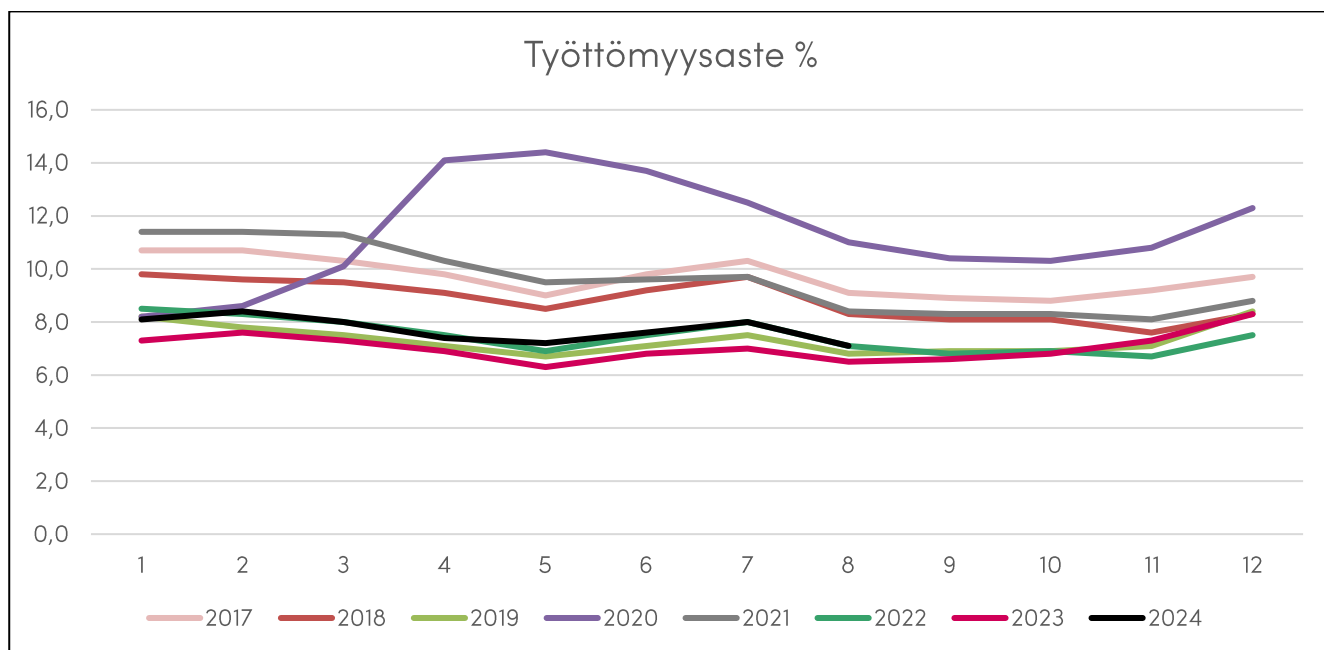
Maakunnallista yhteistyötä tehdään Päijät-Hämeen toisen työvoimaviranomaisen, Lahden kaupungin, kanssa. Tähän sisältyy kahden työvoimaviranomaisen muun muassa yrityksille työvoiman

Hollola

hankintaan liittyvä yhteistyö elinkeino-yhtiö Ladecin ja alueen koulutustoimijoiden kanssa

Hämeen ELY-keskusalueella oli elokuun lopussa 18 675 työtöntä työnhakijaa, mikä on 1 688 enemmän (10 prosenttia) kuin vuotta aikaisemmin. Päijät-Hämeen alueella näistä oli 11 364 työtöntä työnhakijaa, eli 1 089 enemmän (11 prosenttia) kuin vuotta aiemmin. Hollolan osuus on 746 henkilöä, joka on 10 prosenttia enemmän edellisvuoteen verrattuna.

Päijät-Hämeen matalin työttömyysprosentti oli Hollolassa 7,1 prosenttia. Päijät-Hämeen kuntien keskiarvo on 12,2 prosenttia, mikä on 1,1 prosenttiyksikköä edellisvuotta korkeampi. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli valtakunnallisesti 10,4 prosenttia, eli 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuosi sitten.

Hollola

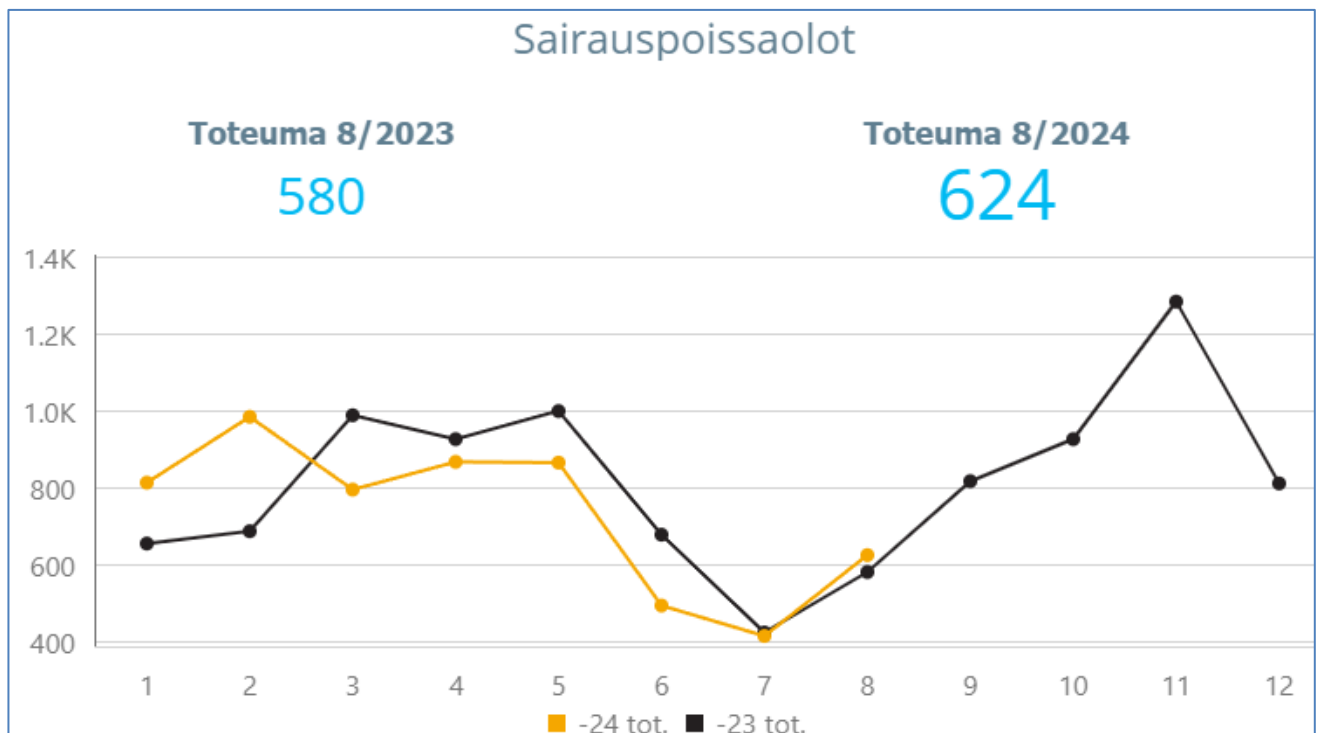
Henkilöstö

Vakinaisten määrä on vähentynyt yhdellä henkilöllä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Konsernipalvelujen vakituisen henkilöstön määrä on lisääntynyt kolmella henkilöllä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Hyvinvoinnin palvelualueella vakituisen henkilöstön määrä on vähentynyt kahdella henkilöllä ja elinvoiman palvelualueella vakituisen henkilöstön määrä on pysynyt samana viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Päijät-Hämeen ympäristöterveyden vakituisen henkilöstön määrä on lisääntynyt yhdellä henkilöllä.

Määräaikaisten määrä on lisääntynyt kahdeksalla henkilöllä, josta Konsernipalveluissa viisi henkilöä, hyvinvoinnin palvelualueella vähentynyt viisi henkilöä, elinvoiman palvelualueella lisääntynyt seitsemän henkilöä ja Päijät-Hämeen ympäristöterveyden lisääntynyt yksi henkilöä. Työllistettyjen määrä on vähentynyt yhdeksällä henkilöllä.

	31.8.2023	31.8.2024	Muutos
Vakinaiset (lkm)	648	650	2
Määräaikaiset (lkm)	155	163	8
Työllistetyt (lkm)	33	24	-9
Yhteensä (lkm)	836	837	1
Sairauspoissaolot (pv) (kum)	5 930	5 850	-80
Tapaturmapoissaolot (pv) (kum)	132	86	-46
Koulutuspoissaolot (pv) (kum)	296	302	-51

Sairauspoissaolot ovat kasvaneet viime vuoden vastaavasta ajankohdasta yhteensä 44 päivää.

Talousarvion toteutuminen

Verorahoituksen kehitys

Hollolan verotuloennusteissa nojataan pitkälti kuntaliiton laatimaan kuntakohtaiseen veroennustekehikkoon. Kuntaliitto on syyskuussa päivittänyt ennustettaan kuluvalle vuodelle sekä tuleville vuosille. Kuntaliiton syyskuun veroennustekehikon päivitys perustuu pääosin syksyn kuntatalousohjelmassa esitettyihin arvioihin verotulojen kehityksestä. Veroennustekehikossa on huomioitu toteutuneet verontilitykset elokuuhun asti sekä syyskuun verontilityksen tilannetiedon per 16.9.2024. Lisäksi ennusteessa on huomioitu Verohallinnon 9.9.2024 julkaisemat ennakkotiedot valmistuvista kunnallis- ja yhteisöverotuksista verovuonna 2023. Kyseinen ennakkotieto on muuttunut hyvin vähän elokuun alun vastaavasta. Lisäksi Kuntaliitto on käynyt keskusteluja verotulojen kehityksestä yhdessä Valtiovarainministeriön ja Verohallinnon kanssa.

Kunnallisveroennuste

Kunnallisveron ennuste vuosille 2025–2028 muuttui hyvin vähän elokuun veroennustekehikon arviosta. Kuluvan vuoden kertymäärä arvio tosin parani hieman, johtuen kuluvan verovuoden kertymääräarvioista. Syyskuun tilityksen tilannetiedon mukaan kuluvan vuoden ennakonpidätykset kasvaa yli 6 prosenttia viime vuoden syyskuusta. Lisäksi kunnallisveron kuluvan vuoden jako-osuuteen on valtiovarainministeriön ennakkoarvion mukaan nousupainetta, joka omalta osaltaan kasvattaa kertymääräarviota loppuvuodelle.

Hallituksen esittämät veroperustemuutokset parantavat kunnallisveron tuottoa nettomääräisesti reilulla 300 miljoonalla eurolla vuonna 2025. Kaikki arvioidut muutokset huomioitiin jo aiemmissa veroennustekehikoissa. Ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä kasvattaa kunnallisveron tuottoa noin 340 miljoonalla eurolla. Myös eläketulovähennyksen pienentäminen kasvattaa kunnallisveron tuottoa, arviolta noin 30 miljoonalla eurolla.

Ansiotuloverotuksen indeksitarkistus vastaavasti pienentää kunnallisveron tuottoa noin 40 miljoonalla eurolla. Lisäksi tehtiin muutamia verovaikutuksiltaan pieniä muutoksia veroperusteisiin, muun muassa työtulovähennykseen. Kaikki veroperustemuutokset huomioidaan nettomääräisesti valtion-osuusmaksatusten yhteydessä.

Ensi vuodesta alkaen on esitetty selvästi alennettuja työttömyysvakuutus- ja päivärahamaksuja. Kyseiset maksut ovat vähennyskelpoisia ja parantavat näin ollen kunnallisveron tuottoa arviolta noin 80 miljoonalla eurolla. Tämä nk. ”kanavointiratkaisu” ei ole veroperustemuutos ja parantaa siten kunnallisveron tuottoa pysyvästi.

Kunnallisveron parantunut ennuste johtuu kehysriihen veropäätöksistä. Veropohjassa (ansiotulojen kehityksissä) ei käytännössä tapahtunut merkittävää muutosta helmikuun silloin verrattain varovaisista arvioista.

Suurin muutos koskee ansiotulovähennyksen poistamista kunnallisverotuksesta ensi vuodesta alkaen. Hallitus päätti kevään 2024 kehysriihessä kasvattaa kunnallisverotuksen efektiivisyyttä poistamalla tulosta tehtävän ansiotulovähennyksen ja kasvattamalla vastaavasti ensisijaisesti valtion verosta tehtävää työtulovähennystä. Poisto itsessään nostaa kunnallisveron tuottoa noin 430 miljoonalla eurolla. Samalla suoraan kunnallisverosta tehtävä työtulovähennys nousee reilulla 130 miljoonalla eurolla. Näin ollen ansiotulovähennyksen poistaminen kasvattaa kunnallisveroa arviolta noin 340 miljoonalla eurolla/vuosi. Samalla kunnallisveron efektiivisyys paranee noin 0,25 prosenttiyksikköä.

Eläketulovähennystä kiristetään osana julkisen talouden sopeuttamista. Pienempien eläkkeiden verotus ei kiristy, poistetaan vapaaehtoisen eläkesäästämisen verotuki sekä supistetaan kotitalousvähennystä. Muutokset kehikossa näkyy pääosin pienentyneinä eläketulovähennyksinä. Muutoksen vaikutus kunnallisveron tuottoon on noin 30 miljoonaa euroa/vuosi.

Hollola

Kunnallisveroa kasvattaa lisäksi myös vakuutusmaksujen muutokset, jotka liittyvät työllisyysrahas-
ton säästöjen kanavointiin velkaa kerryttävälle sek-
torille. Käytännössä muutos tarkoittaa sitä, että
työttömyysvakuutusmaksun ja päivärahmaksun
maksuprosentteja lasketaan lisää ensi vuodesta al-
kaen. Maksut ovat vähennyskelpoisia ja parantavat
kunnallisveron tuottoa arviolta vajaa 70 miljoonaa
euroa ensi vuodesta alkaen.

Yhteisö- ja kiinteistöveroennuste

Yhteisöveron kehitykseen liittyy tällä hetkellä epä-
varmuutta. Loppukesästä alkanut yhteisöveron ve-
rovuoden 2024 ennakkoverojen heikko kehitys on
jatkunut syyskuun loppuun asti. Loppuvuoden kehi-
tyks ei näillä näkymin näytä piristymisen merkkejä ja
näin ollen ennusteessa on laskettu yhteisöveron

kuluvan ja ensi vuoden maksuunpano- ja tilitysen-
nustetta elokuusta hieman lisää - noin 20 miljoonaa
euroa per vuosi.

Verovuoden 2024 kiinteistöverotiedot perustuvat
Verohallinnon 24.9. julkaisemaan ennakkotietoon.
Kiinteistöveron tilitys kasvaa arviolta noin 5,4 pro-
senttia kuluvana vuonna. Kasvu johtuu pääosin
maapohjan eriytetyistä kiinteistöveroprosentista,
jonka alaraja on 1,30 prosenttia.

Hollolan osalta päivitetty veroennuste tarkoittaa ku-
luvalla vuodelle noin 0,4 miljoonan euron lisäystä
kunnan tuloveroarvioon, 0,4 miljoonan lisäystä kiin-
teistöveroarvioon ja 0,5 miljoonan euron vähen-
nystä yhteisöverotuoton arviosta. Valtionosuudet
tulevat toteutumaan 0,1 miljoonaa euroa parem-
pana kuin arvioitu.

Verorahoitus ja valtionosuudet 2023–2024

Verotulot ja valtionosuudet, 1000 euroa	Tilinpäätös	Voimassa	Toteuma	Toteuma %	Muutos- paineet	Ennuste 2024
	2023	oleva talousarvio 2024	2024			
Verotulot						
Kunnan tulovero	46 408	42 300	30 044	71,0 %	357	42 657
Kiinteistövero	6 168	6 100	3 162	51,8 %	402	6 502
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 512	3 100	1 939	62,6 %	-512	2 588
Verotulot yhteensä	56 088	51 500	35 144	68,2 %	247	51 747
Valtionosuudet						
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	15 609	12 350	8 982	72,7 %	1 153	13 503
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-5 017	-4 600	-3 628	78,9 %	-797	-5 397
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	6 679	6 000	3 903	65,0 %	-146	5 854
Verotulomenetyksen kompensatio	3 487	3 500	2 278	65,1 %	-83	3 417
Valtionosuudet yhteensä	20 758	17 250	11 534	66,9 %	127	17 377
Verorahoitus ja valtionosuudet yhteensä	76 847	68 750	46 679	67,9 %	374	69 124

Seuraavissa taulukoissa on esitetty kunnallisveron ja yhteisöveron tilitykset vuosina 2023–2024.

HOLLOLAN KUNNAN VEROTULOT 2023–2024 (1000 EUROA)

Kuukausi	KUNNALLISVERO VUONNA 2023				KUNNALLISVERO VUONNA 2024				Muutos
	V. 2023	Muut	Yhteensä	Kum.yht.	V. 2024	Muut	Yhteensä	Kum.yht.	-%
Tammi	81,5	9 832,0	9 913,5	9 913,5	28,3	4 298,4	4 326,6	4 326,6	-56,4
Helmi	3 040,3	1 783,0	4 823,3	14 736,8	3 319,7	716,4	4 036,1	8 362,8	-43,3
Maalis	3 193,2	426,7	3 619,8	18 356,6	3 403,3	159,1	3 562,4	11 925,1	-35,0
Huhti	3 480,9	225,1	3 706,0	22 062,6	3 620,9	208,4	3 829,3	15 754,4	-28,6
Touko	3 752,8	118,0	3 870,8	25 933,3	3 899,3	64,5	3 963,8	19 718,3	-24,0
Kesä	3 426,8	107,4	3 534,1	29 467,5	3 622,4	95,1	3 717,5	23 435,8	-20,5
Heinä	3 691,4	64,8	3 756,3	33 223,7	4 007,5	-120,4	3 887,1	27 322,9	-17,8
Elo	3 365,4	-1 880,0	1 485,4	34 709,1	3 588,4	-867,6	2 720,8	30 043,6	-13,4
Syys	3 269,6	-2 100,8	1 168,8	35 877,9		0,0		30 043,6	-16,3
Loka	3 313,0	-225,6	3 087,4	38 965,3		0,0		30 043,6	-22,9
Marras	3 358,3	714,2	4 072,4	43 037,8		0,0		30 043,6	-30,2
Joulu	3 350,1	20,6	3 370,7	46 408,4		0,0		30 043,6	-35,3
Yhteensä	37 323,3	9 085,2	46 408,4	46 408,4	25 489,7	4 553,9	30 043,6	30 043,6	-35,3

Kuukausi	YHTEISÖVERO VUONNA 2023				YHTEISÖVERO VUONNA 2024				Muutos
	V. 2023	Muut	Yhteensä	Kum.yht.	V. 2024	Muut	Yhteensä	Kum.yht.	-%
Tammi	-39,7	541,6	501,8	501,8	23,8	312,4	336,2	336,2	-33,0
Helmi	183,1	653,7	836,7	1 338,6	367,6	181,0	548,6	884,8	-33,9
Maalis	195,9	56,4	252,2	1 590,8	165,5	18,5	184,0	1 068,8	-32,8
Huhti	187,8	38,6	226,4	1 817,1	174,5	17,2	191,7	1 260,6	-30,6
Touko	184,7	41,2	225,9	2 043,1	158,4	21,4	179,7	1 440,3	-29,5
Kesä	165,8	23,7	189,5	2 232,5	149,1	17,1	166,2	1 606,5	-28,0
Heinä	172,7	25,0	197,7	2 430,3	179,3	19,5	198,8	1 805,3	-25,7
Elo	204,8	-21,2	183,6	2 613,9	157,3	-16,8	140,4	1 945,7	-25,6
Syys	171,3	71,5	242,8	2 856,7		0,0		1 945,7	-31,9
Loka	181,8	20,6	202,4	3 059,1		0,0		1 945,7	-36,4
Marras	168,3	-34,9	133,3	3 192,4		0,0		1 945,7	-39,1
Joulu	214,7	104,8	319,6	3 512,0		0,0		1 945,7	-44,6
Yhteensä	1 991,1	1 520,9	3 512,0	3 512,0	1 375,4	570,3	1 945,7	1 945,7	-44,6

Hollolan kuntastrategian toteutuminen

STRATEGINEN VISIO: HIRVEEN HALUTTU

Viestinnän vahvistus
Monikanavaisen tiedotuksen, viestinnän ja markkinoinnin toteutus tavoitehakuisesti.
Valtuustokauden tavoite: Kokonaismielikuvatutkimus 2025: Kokonaismielikuva (kaikki) 6,8, ja Hollola 8,2. Voisi ajatella muuttavansa 10 %
Tavoite (mittari) 2024: Vuoden 2024 viestintä- ja markkinointisuunnitelma toteutettu
Lähtötilannekuvaus: Tiedottaja sekä viestinnän asiantuntija palkattu 2022.
Toimenpiteet 2024: Kunnanhallitukselle syksyllä -23 esitettävän viestintä- ja markkinointiohjelman mukais- ten toimenpiteiden toteutus.
Omistaja: Hallinto- ja talousjohtaja
Määräraha vuodelle 2024 120.000 euroa
Tavoitteen toteutuminen: Suunnitelmaa edistetty sen mukaisesti. Videot tuotantoon syksyllä.
Määrärahan toteutuminen: Toteuma 31.08.2024 37.538,20 euroa.

Pitkän aikavälin aluekehityksen suunnan määrittely
Toteutetaan aktiivista maanhankintaa tulevaisuuden asunto- ja yritysalueiden toteutukseen. Toimintatapojen muuttaminen (ennakoiva kaavoitus versus rakentaminen).
Valtuustokauden tavoite: Maanhankinta kehityksen tueksi, 25 ha/vuosi
Tavoite (mittari) 2024: Maanhankinnan edistyminen.
Lähtötilannekuvaus: Strategisilla alueilla kunnan kehittymistä varten tarvittavien maa-alueiden hankinta ei etene riittävän laajoina kokonaisuuksina vapaaehtoisilla kauppoilla. Kaavoitus ja infrarakentaminen on prosessina pitkäkestoista.
Toimenpiteet 2024: Maanhankinnassa otetaan tarvittaessa käyttöön kaikki maapoliittisen ohjelman mukaiset hankintatavat. Kaavoitusohjelman toteutuminen.
Omistaja: Kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö
Määräraha vuodelle 2024 0 euroa
Tavoitteen toteutuminen: Salpakankaalta ostettu 12 hehtaaria ja Nostovalta 18, 4 hehtaaria raakamaaksi tulevia kaavoitustarpeita varten. Keskuskorttelien alueelta ostettu pysäköintijärjestelyä varten määräala. Maanhankintaneuvotteluja käyty Salpakankaalta, Nostovalta ja Vesikansasta jatkuen seuraavalla tarkastelujaksolla.
Määrärahan toteutuminen: Toteuma 31.08.2024 0,00 euroa.

Laadukkaan asumisen tarjonnan monipuolistamien

Keskustan kehittäminen asumisen ja palvelujen lisäämiseksi.

Valtuustokauden tavoite: Keskustakorttelin toteutus alkaa viimeistään 2026.

Tavoite (mittari) 2024: Vanhan viraston purkaminen ja keskustakorttelin kaavan hyväksyminen.

Lähtötilannekuvaus: Kehittämisvaihe sopimuskumppanin kanssa valmistunut, päätös suunnittelu- ja kaavoitusvaiheeseen siirtymisestä tehty.

Toimenpiteet 2024: Vanhan viraston purkaminen, kaavan valmistuminen ja talonsuunnitteluvaiheen käynnistyminen.

Omistaja: Elinvoimajohtaja

Määräraha vuodelle 2024 190.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Vanhan viraston purkulupa on tehty, siihen on jätetty oikaisuvaatimuksia (2 kpl). Jaosto on käsitellyt oikaisuvaatimukset, päätös on lainvoimainen 10/2024. Talonsuunnitteluvaihe on siirtymässä yleissuunnitteluvaiheeseen. Keskuskorttelit kaavan tavoiteaikataulu hyväksymiselle on käsittely valtuustossa 9/2024.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 188.648,40 euroa. Ennuste 190 000 (selvitystarpeiden lisäys)

Valtuustokauden tavoite: Luodaan mahdollisuuksia uudisrakentamiselle huomioimalla kysyntä. HAT:n vuokra asuntotuotantomäärän linjaus. Yksityisten ratkaisujen mahdollistaminen: Huoneistojen valmistusmäärä/vuosi kasvaa nykyisestä, 50 huoneistoa /v -> 70 huoneistoa/v

Tavoite (mittari) 2024: Kaavoitusohjelman toteutuminen.

Lähtötilannekuvaus: Ok-tonttien tarjontaa monipuolistettu laadullisesti ja sijainnillisesti. Kaavoitustyön uudiskohteilla lisätty monipuolista kaavoitustarjontaa. Vuokra-asuntojen määrä/laatu ei vastaa kysyntää.

Toimenpiteet 2024: Kaavoitusohjelman mukaisesti jatketaan monipuolisten omakoti- ja rivitalotonttien kaavoittamista uusille suunnille Vesikansaan ja Nostavaan (maanhankinnan toteutuminen). Näin vastataan tarjontaan laadullisesti ja sijainnillisesti. Keskuskortteleiden vuokra-asuntotuotannon lisäksi HAT:in kanssa selvitetään vuokra-asuntojen pidemmän aikavälin tuotantoa.

Omistaja: Kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö, elinvoimajohtaja (HAT)

Määräraha vuodelle 2024 30.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Keskuskortteleiden asemakaavaehdotus oli nähtävillä ja valmisteltu hyväksymiskäsittelyyn, Vesikansan Norolanpellon pientaloalueen asemakaavaluonnos oli nähtävillä, Nostavan Kyyhkylä I asemakaavaluonnos asetettiin nähtäville, Kukkilan Vähäselänojan asemakaavaluonnos valmistelussa, Hälvälän koulun alueen asemakaavaluonnos valmisteltiin nähtävilläoloon syyskuulle. HAT:n vuokra-asuntotuotannon toteutuksesta on tehty periaatepäätös siten, että Hollola-taloon on suunniteltu HATille 44 asuntoa.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 53.313,53 euroa.

Yritys- ja työllisyyspalvelut palvelevat yritysten menestystä ja sijoittumista alueelle.

Valtuustokauden tavoite: Vastataan Hollolan yritysten työvoimatarpeisiin

Tavoite (mittari) 2024: Työllisyys- ja elinkeinopalveluissa otettu käyttöön yhteinen toimintamalli työllisyyden edistämiseksi

Lähtötilannekuvaus: Kuntakokeilun kautta tavoitetaan nyt noin 70 prosenttia Hollolan työttömistä työnhakijoista. Yrityspalvelut (työvoiman tarjonta) ei vielä aktiivisesti tarjolla työnantajille.

Toimenpiteet 2024: Työllisyysalueen rakentaminen jatkuu. Alueelle luodaan yhteinen palvelumalli työnantajille tarjottaviin lakisääteisiin yritys- ja elinkeinopalveluihin. Tähän yhdistetään kunnan oma työllisyyttä edistävä työ, jossa päätavoite on tarjota työvoimaa yrityksille.

Omistaja: Työllisyyspäällikkö

Määräraha vuodelle 2024 90.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Toimenpidettä suunnitellaan osana TE24-valmistelua. Maakunnallisen julkisten palvelujen alkukartoituksen teki KPMG, jonka kulut maksettiin puoliksi Lahden kanssa. Nyt mallia jatkotyöstetään Ladeicin ja kuntien elinkeinoihmisten kanssa alueellista toimintamallia.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 2.400,00 euroa. Määräraha on varattu Hollolan maksusuudeksi valmistelun osalta, ja on toteutumassa.

Valtuustokauden tavoite: Hollolan kilpailukyvyyn ja tonttimyynnin vauhdittaminen: Konkreettiset tarjoukset /neuvottelut, määrän kasvu + 10 % / vuosi.

Toteutuneet kaupat / vuokraukset, määrän kasvu > 1 kpl.

Tavoite (mittari) 2024: Vetovoimaiset yritysalueet - toimenpidesuunnitelmassa 2024 vuodelle ajoitetut toimenpiteet toteutettu suunnitelman mukaisesti.

Lähtötilannekuvaus: Kysynnän ja tarjonnan haasteet, sekä kilpailukykyä heikentävät tekijät tunnistettu. Vetovoimaiset Yritysalueet - toimenpidesuunnitelma hyväksytty 2023.

Toimenpiteet 2024: Toteutetaan 2023 hyväksytyt vetovoimaiset yritysalueet - toimenpidesuunnitelmaa siihen sisältyvien toimenpiteiden ja aikataulun mukaisesti.

Omistaja: Elinkeinopäällikkö

Määräraha vuodelle 2024 8.500 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Toimenpiteiden toteutumisesta seurataan aktiivisesti, työtä edistetään suunnitelmallisesti.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 0,00 euroa.

Valtuustokauden tavoite: Elinkeinopalveluiden, Ladecin, Lahti Regionin ja yrittäjäjärjestön yhteistyö on vakiintunut ja tunnistettu osa elinkeinopalveluita: Kuntakokonaisuudelle positiivinen kehitys: aktiivisten yritysten määrä, työpaikkojen määrä, uudet ja lopettaneet yritykset.

Tavoite (mittari) 2024: Selkeämmän ja systemaattisemman yhteistyön toimintamallin sisällön toteuttamisen aikataulu arvioidaan vuonna 2024.

Lähtötilannekuvaus: Ladecin palveluiden rooli osana Hollolan elinkeinopalveluja ei ole asiakkaiden keskuudessa riittävän tunnettua. Kaikessa sidosryhmäyhteistyössä ei ole vakiintuneita toimintamalleja. Pieniltä matkailuyrityksiltä puuttuu tukiverkosto. Yrityshaastatteluilla selvitetty yritysten tarpeet palveluille ja yhteistyölle.

Toimenpiteet 2024: Uudelleenarvioidaan yhteistyön toimintamallin sisältötavoitteet ja aikataulu.

Omistaja: Elinkeinopäällikkö

Määräraha vuodelle 2024 0 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Arviointityö on aloitettu ja jatkuu.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 0,00 euroa.

Ennaltaehkäisevän toimintamallin vahvistuminen

Tuen tarpeen monimuotoisuuden kartoitus, jonka pohjalta toimenpidesuunnitelma ja toiminnallistaminen

Valtuustokauden tavoite:

1. Työurien monimuotoisuuden kartoitus suoritettu
2. monimuotoisen tuen ohjelman laadinta suoritettu
3. toiminnallistaminen käynnissä

Tavoite (mittari) 2024: Työurien monimuotoisuuden tuen toimenpideohjelma laadittu.

Lähtötilannekuvaus: Vuonna 2022–2023 suoritettu esivalmistelua ja selvitystyötä.

Toimenpiteet 2024: Uuden henkilöstöjärjestelmän työurien tukemisen näkökulmat määritetty ja henkilöstön koulutus aloitettu.

Omistaja: Henkilöstöpäällikkö

Määräraha vuodelle 2024 50.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Kartoitus toteutettu. Monimuotoisen tuen ohjelma laadittu. Toiminnallistaminen käynnissä.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 10.688,80 euroa.

Kuntalaisten ja työntekijöiden terveyden ja hyvinvoinnin lisääntyminen kaikissa ikäryhmissä.

Rakennamme hyvinvoinnin moninaisten tavoitteiden ja hankkeiden viidakosta, yksinkertaistetun ja sujuvoitetun tavoitekehikon.

Valtuustokauden tavoite: Kirkas hyvinvointisuunnitelma malli valmis.

Tavoite (mittari) 2024: Toteutuneet työpajat.

Lähtötilannekuvaus: Maakunnalliset- ja kunnan omat suunnitelmat on hyväksytty valtuustossa 2021.

Toimenpiteet 2024: Hyväksytyjen suunnitelmien aineistojen kautta toteutetaan kaksi teemakohtaista työpajaa.

Omistaja: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Määräraha vuodelle 2024 45.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Kesäkuun sivistys- ja hyvinvointipalveluiden esihenkilöiden kehittämispäivä on toteutettu 6.6.2024. Syksyn työpajan valmistelu on aloitettu.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 51.056,68 euroa.

Ennakoiva hyvinvointi

Valtuustokauden tavoite: Toteutetaan ennakoivaan hyvinvointiin tähtäävä hanke, joka sisältää niin liikunnan, ruuan, mielen ja päihteet. Painopisteet etenevät paloittain. Sovellus eri kohderyhmille: Teemoista on suunnitelmat kohderyhmittäin.

Tavoite (mittari) 2024: Päihteiden ehkäisyn suunnitelma on valmiina.

Lähtötilannekuvaus: Ennakoivaa hyvinvointityö on osa tehtävää hyvinvoinnin edistämistyötä hyvinvointipalveluissa. Ohjelmassa valitut teemat ovat liikunta, ruoka, mieli ja päihteet. Tehdään suunnitelma jokaiselle kohderyhmälle.

Toimenpiteet 2024: Kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelman jalkauttaminen. Someturva-ohjelma osaksi kiusaamisen vastaista työtä. Päihdetyön suunnitelma valmiiksi.

Omistaja: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Määräraha vuodelle 2024 45.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Päihdetyön suunnitelma on valmistelussa. Someturva-ohjelma on osa kiusaamisen vastaista työtä. Kiusaamisen vastaisen suunnitelman jalkauttaminen yksiköihin.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 50.563,96 euroa.

Perhekeskustyön kehittämisen jatkaminen

Valtuustokauden tavoite:

1. Manuaali yhteistyömallista, käytössä
2. Virtuaalinen kohtaamispaikka, jossa ohjeet ja manuaali saatavilla ja käytössä.
3. Käytäntöjen ja toimintatapojen juurruttaminen, käytössä.

Tavoite (mittari) 2024: Perhekeskusmanuaali on valmis ja on jalkautettu kaikille perhekeskus-toimijoille. Manuaalin ylläpitosuunnitelma on valmis. Lapsiperheiden kohtaamispaikkatoiminta on osa perhekeskus-toiminnan perus- ja varhaisen tuen palveluiden kokonaisuutta ja toimii osallisuuden, yhteistoimijuuden sekä yhteisjohtajuuden periaatteella. Kohtaamispaikka toimintaan on luotu joustava yhdessä sovittu selkeä rakenne.

Lähtötilannekuvaus: Tehty valmistelutyötä ja luotu palvelukartta.

Toimenpiteet 2024: Perhekeskusmanuaalin jalkauttaminen. Lapsiperheiden kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen ja laajentaminen.

Omistaja: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Määräraha vuodelle 2024 45.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Asiakaslähtöistä perhekeskuskehittämistä on jatkettu valmistelemalla hyvinvointiseminaaria ammattilaisille. Toteutettu työpajoja sähköisen perhekeskuksen (Omaperhe.fi) käyttöönottoon liittyen. Kohtaamispaikkatoimintaa kehitetty mahdollisuuksien rajoissa ja paikallisista tarpeista käsin yhteistyössä alueellisen verkoston kanssa. Alueellisena yhteistyönä on laadittu mm. Päijät-Hämeen lapsiperheiden kohtaamispaikkojen toimintaperiaatteet. Perhekeskus ja kohtaamispaikkatoiminnan kehittämiseksi on tunnistettu tarve fyysisen perhekeskuksen olemassaololle.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 30.721,84 euroa.

Hirveen harrastava

Valtuustokauden tavoite: Kuntatalaisten harrastusmahdollisuudet lisääntyvät. Mittari: kpl. Harrastuneisuuden vahvistus näkyy hyvinvoinnin mittareissa. Mittari: muutos-%.

Tavoite (mittari) 2024: Kouluikäisille järjestetyt harrastetunnit viikossa. Tavoite on 80 h/vko.

Lähtötilannekuvaus: Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt kunnille erityisavustusta lukuvuodelle 2022-2023. Tavoitteena juurruttaa harrastamisen Suomen malli pysyväksi toimintamalliksi kunnissa. Kunnassa harrastuneisuutta tuetaan maksuttomilla tiloilla ja avustuksilla kaikissa kohderyhmissä.

Toimenpiteet 2024: Harrastamisen Suomen mallin- sekä muiden ikäryhmien harrastustoiminnan kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Omistaja: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Määräraha vuodelle 2024 45.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Kaikkien ikäryhmien toimintamallien kehittämistä on jatkettu.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 18.059,80 euroa.

Kasvamme kestävän kehityksen kuntana. Vahvistamme ympäristöä ja luontoa monipuolisesti sekä arvostamme luontoa hyvinvoinnin lähteenä.

Laaditaan "Monta luontoa –monta mahdollisuutta"-aiheesta kehittämissuunnitelma, joka sisältää luonnon virkistyskäytön kehittämistarpeet luontoon liittyvän elinkeinotoiminnan näkökulmasta

Valtuustokauden tavoite: Laadittu kehittämisohjelma, joka kokoaa yhteen kehittämistarpeet, eri asioiden edistämisen priorisoinnin, toimenpiteiden aikataulutuksen ja resursoinnin

Tavoite (mittari) 2024: Monta luontoa, monta mahdollisuutta –kehittämissuunnitelmassa 2024 vuodelle ajoitetut toimenpiteet toteutettu suunnitelman mukaisesti.

Lähtötilannekuvaus: Luonnon ja ympäristön hyödyntäminen matkailutoiminnassa on kunnassa vähäistä. Luonnon virkistyskäytön kehittämiseksi ei ole aiemmin ollut suunnitelmallista ja kokonaisvaltaista koordinointia. Luonnon virkistyskäytön kehittämissuunnitelma laadittu ja hyväksytty 2023.

Toimenpiteet 2024: Toteutetaan 2023 hyväksyttyä monta luontoa – monta mahdollisuutta –kehittämissuunnitelmaa siihen sisältyvien toimenpiteiden ja aikataulun mukaisesti.

Omistaja: Projektiasiantuntija

Määräraha vuodelle 2024 20.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Strategisen hankkeen avulla haettu onnistuneesti Kunta–Helmi-hanke, sekä vastattu kuntalaisten toiveisiin mm. Hedelmätarhan lammen ympäristössä kesän 2024 aikana. Luontotiedon keräämisessä on edistytty ja yhteistyö kunnan sisällä on kehittynyt kohti järjestelmällisempää työtä ja tiedon keruuta.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 6.947,31 euroa.

Valtuustokauden tavoite: Kestävän elinvoiman Hollola. MAL-sopimuksen toimenpiteiden suunnittelu ja priorisointi kaudelle 2025–2029. HINKU päästötavoitetta toteuttavien toimenpiteiden priorisointi resurssien kohdentamiseksi oikein:

- 1) 2025–2029 MAL sopimus hyväksytty
- 2) CO₂-vähenee 2007-->2025 -50 %

Tavoite (mittari) 2024: Päätös MAL-sopimuskaudesta 2024–2027 tehty. HINKU-päästötavoitteita toteuttavien toimenpiteiden priorisointi tehty.

Lähtötilannekuvaus: Hollola on mukana Lahden kaupunkiseudun MAL-sopimuksessa. Valtuusto on päättänyt, että olemme HINKU-kunta. Kunnan sisäinen ilmasto-ohjelma on hyväksytty. Kiertotalouden toimintaa on Hollolassa hajautetusti eri paikoissa.

Toimenpiteet 2024: MAL-sopimuksen (2024–2027) valmistelu ja päätöksenteko MAL-kuntien kanssa sovitavan aikataulun mukaan. Ilmastosuunnitelma sisältää HINKU-tavoitteiden arvioinnin ja priorisoinnin sekä asukkaiden ja yritysten osallistamisen.

Omistaja: Elinvoimajohtaja (MAL), projektiasiantuntija (ilmastosuunnitelma)

Määräraha vuodelle 2024 0 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

1) MAL-sopimusneuvottelu valtion kanssa on edennyt. Sopimuksessa siirryttänee hyväksymisvaiheeseen 9/2024. Ensin odotetaan valtion hyväksymispäätös. 2) Hollolan CO₂-päästöt vähentyneet 2007 -> 2022 44 prosenttia, laadittavana oleva Hollolan ilmastosuunnitelma sisältää toimenpiteiden priorisoinnin. Ilmastosuunnitelma etenee päätöksentekoon loppuvuodesta 2024.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 0,00 euroa.

Monta luontoa-opintokokonaisuus

Valtuustokauden tavoite: Monta luontoa opintokokonaisuus syvenee ja jatkuu varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja laajenee muihin ikäryhmiin.

Luontopassi/luonto-opas: Monta luontoa suunnitelma ja opas valmis 100 %

Tavoite (mittari) 2024: Varhaiskasvatuksen- ja perusopetuksen opintokokonaisuus käytössä kaikissa yksiköissä.

Lähtötilannekuvaus: Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa toteutettava ympäristökasvatus vahvistaa lasten luontosuhdetta ja vastuullista toimimista ympäristössä sekä ohjaa heitä kohti kestävää elämäntapaa. Ympäristökasvatus sisältää kolme ulottuvuutta: oppiminen ympäristössä, oppiminen ympäristöstä sekä toimiminen ympäristön puolesta.

Toimenpiteet 2024: Varhaiskasvatuksen- ja perusopetuksen opintokokonaisuuden jalkauttaminen. Perusopetuksen opintokokonaisuuden viimeistely ja yhteistyösopimusten kartoittaminen.

Omistaja: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Määräraha vuodelle 2024 0 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Perusopetuksen opintokokonaisuuden viimeistely vielä kesken. Lukuvuoden alussa aloitettu varhaiskasvatuksen- ja perusopetuksen mallien yhteen sovittamista.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 0,00 euroa.

STRATEGINEN VISIO: HIRVEEN HYVÄ ESIMERKKI

Esimerkillinen toimintakulttuuri: Arvot tunnetaan ja niiden pohjalta toimintaan.

Valtuustokauden tavoite: Arvot tiedostetaan ja niiden pohjalle arvopohjainen arviointimenettely 2023 loppuun mennessä.

Tavoite (mittari) 2024: Arvojen tunnettavuus organisaation sisällä-mittaus suoritettu keväällä 2024. Vertailupohjaksi tuleville vuosille.

Lähtötilannekuvaus: Vuoden 2023 lopulla toteutettava arvot-kampanja henkilöstölle ja kuntalaisille.

Toimenpiteet 2024: Arvot kampanja henkilöstölle (sisäistys/pohdinta) ja esittely kuntalaisille.

Omistaja: Hallinto- ja talousjohtaja

Määräraha vuodelle 2024 10.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Arvot nostettu keskiöön vuoden 2024 CAF-arvioinnissa. Mittaroitavat tulokset odotetaan valmistuvan vuoden loppuun mennessä. Sen pohjalta tehdään jatkosuunnitelma. Hanke ei aiheuttane kustannuksia 2024.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 0,00 euroa.

Esimerkillisen hyvän johtamisjärjestelmän uudistuminen ja sujuvoittaminen.

Valtuustokauden tavoite: Esimerkillisen hyvän johtamisjärjestelmän uudistaminen ja sujuvoittaminen hyvinvointialueen ja ympäristöterveydenhoidon, sekä työllisyyspalveluiden muutosten pohjalta: Hyvinvointi alueuudistus ja ympäristöterveyshuolto 2022 vuoden loppuun mennessä. TE24 vuoden 2023 loppuun mennessä.

Toiminnallisen johtamisjärjestelmän tarkastelu vahvistamaan strategian muutosta:

1. Strategiaraportit laadittu.
2. Hankintojen laadullinen parantaminen

Hallintosäntö ja hyvä hallinto:

1. Hallintosäännön rakenne linjaus valtuustoseminaarilta
2. Hallintosäännön päivitys muutosta ennakoiden
3. Lakiasioiden hallinta kunnan omassa organisaatiossa

Tavoite (mittari) 2024: Hallintosäntöuudistus loppuunsaatettu ja henkilöstön rekrytointiprosessi uudelleenmuotoiltu.

Lähtötilannekuvaus: Alkuselvytykset käynnissä.

Toimenpiteet 2024: Uusimuotoinen hallintosäntö valtuuston käsiteltäväksi. Henkilöstön rekryprosessi tarkennettu palvelumuotoilua hyödyntäen.

Omistaja: Hallinto- ja talousjohtaja

Määräraha vuodelle 2024 78.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Uudistettu hallintosäntö valtuustokäsittely 10.6.2024. Ennakoiva hallintosäännön jatkokehitys käynnissä. Lakiasioiden uudelleen järjestelyt aloitettu ja esim. Sarastia yhteishankinta otetaan käyttöön 2025. Rekrytointiprosessin tarkennus valmistelussa. Odotetaan valmistuvan 2024 aikana.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 0,00 euroa.

Esimerkillisen osallistavat toimintamallit aktiivisessa käytössä.

Valtuustokauden tavoite: Malleja on valmiina kaikille kohderyhmille 100 %

Hyvinvoinnin jokaiseen palveluun ja jokaiselle kohderyhmälle valmistellaan kuulluksi tulemisen -malli.

Tavoite (mittari) 2024: Kuulluksi tulemisen- mallit ovat valmiina.

Lähtötilannekuvaus: Osallistavia toimintamalleja on palveluissa käytössä, mutta niitä ei ole jaettu kohderyhmäkohtaisesti.

Toimenpiteet 2024: Valmistellaan kohderyhmäkohtaiset kuulluksi tulemisen -mallit. Osallistuvan budjetoinnin kokeilu on toteutettu ja arvioitu.

Omistaja: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Määräraha vuodelle 2024 20.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden esihenkilöille pidetty osallisuustyöpaja osana kuulluksi tulemisen- mallien valmistelua. Eri ikäryhmien kuulluksi tulemisen -mallien viimeistely.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 3.490,00 euroa.

Hollola

Ideoivan kulttuurin juurrutus

Valtuustokauden tavoite: Järjestelmä kehitetty, otettu käyttöön ja osallisuus/vaikutus mittaroitu.

Tavoite (mittari) 2024: Ideoivan kulttuurin kehityksen tukeminen organisaation sisällä.

Lähtötilannekuvaus: Aikaisemmista ideaprosesseista luovuttu, ilman korvaavaa järjestelyä. Uuden muotoilu aloitettu 2023.

Toimenpiteet 2024: Ideoiva kunta – kampanja toteutettu 2024 ja seurantajärjestelmä luotu.

Omistaja: Hallinto- ja talousjohtaja

Määräraha vuodelle 2024 15.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Ideoiva kunta hanke osana kunnan Palautteet- ja ideat valmistelussa. Suunniteltu käyttöönotto 2024. Järjestelmäkustannukset osin vuodelle 2024.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 0,00 euroa.

Esimerkillisen sujuva ja asiakaslähtöinen toiminta on kehittynyt.

Otetaan käyttöön sähköinen myyntipalvelu kartta-aineistoille ja rakennusvalvonnan arkistoaineistoille. Jatketään arkistojen digitointia.

Sujuvuus ja asiakaslähtöisyyden tarkastelu operaatio kaikissa toiminnoissa: Kussakin toiminnossa sujuvuuden ja asiakaslähtöisyyden katselmointi sekä sujuvuuspajat.

Sähköisten asiointimahdollisuuksien kehittäminen.

Valtuustokauden tavoite: Otetaan käyttöön sähköinen myyntipalvelu kartta-aineistoille ja rakennusvalvonnan arkistoaineistoille. Jatketään arkistojen digitointia

Tavoite (mittari) 2024: Rakennuslupa-aineistojen digitointi edistynyt, valmis suunnitelma kaikkien jäljellä olevien aineistojen digitoinnin toteutustavasta. Rakennuslupa-aineistojen tarjonnan avaaminen myyntipalveluun arkistointegraation avulla.

Lähtötilannekuvaus: Myyntipalvelu otettu käyttöön 2023 aikana, arkistojen digitointia jatkettu sekä omana työnä että palveluhankintana.

Toimenpiteet 2024: Jatketään rakennuslupa-aineistojen digitointia ja sähköiseen arkistoon siirtämistä. Viimeisten jäljellä olevien aineistojen osalle tehdään toimintasuunnitelma oman työn ja palveluhankinnan välillä. Myyntipalveluun nostetaan esille uudempia rakennuslupa-aineistoja, kun rakennusvalvonnassa on saatu tarvittava dokumenttienhallintaintegraatio tuotantokäyttöön.

Omistaja: Kehityspäällikkö

Määräraha vuodelle 2024 60.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Digitointia on jatkettu 2024 vain kunnan omana työnä, ostopalvelussa kohdattujen laatu- ja toimitusongelmien vuoksi. Määräraha käytetään digitointia tekevän henkilöstön palkkakustannuksiin. Ennustettu määräraha tulee ylittymään, digitointitarve edellyttää useamman henkilön työpanosta ja samat henkilöt tekevät digitoinnin lisäksi muitakin arkistointia palvelevia tehtäviä (esim. arkistotilan muutosta aiheutuneet työt).

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 79.435,79 euroa.

Valtuustokauden tavoite: Otetaan käyttöön sähköinen tonttien varauspalvelu.

Tavoite (mittari) 2024: Tonteista esiteltävien tietojen jatkuva kehittäminen asiakastarpeen perusteella.

Lähtötilannekuvaus: Palvelu otettuna käyttöön ja hanke valmistunut jo 2023 aikana

Toimenpiteet 2024: Tonteista julkaistuja tietoja ja aineistoja kehitetään tarvittaessa käytön aikaisten havaintojen tai asiakaspalautteen perusteella.

Omistaja: Kehityspäällikkö

Määräraha vuodelle 2024 25.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Tonttien varauspalvelu jatkuvassa käytössä ja hyödynnettynä myös yritystonttien markkinoinnissa. Sisältöä päivitetään kaavatilanteen ja tonttien varaustilanteen muuttuessa. Määräraha käytetään suunnitellusti tonttipalvelun, sekä aineistojen myyntipalvelun käyttö- ja ylläpitokustannuksiin.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 22.152,24 euroa.

Valtuustokauden tavoite: Kehitetään ympäristövalvonnan sähköisen asiain mahdollisuuksia.

Tavoite (mittari) 2024: Sovellustoimittajille viestittynä käyttöönoton edellytyksiksi todetut kehitystarpeet.

Lähtötilannekuvaus: Tehty selvitys, että sähköistä asiointia ei kannata ottaa käyttöön ennen kuin kaikki tarvittavat sovellusintegraatiot ovat valmiina saatavilla. Odotettava sovellustoimittajien tuotekehitystä.

Toimenpiteet 2024: Odotetaan ja seurataan sovellustoimittajien tuotekehitystä ja muissa kunnissa käyttöön otettavia ratkaisuja. Viestitään kehitystarpeista sovellustoimittajille.

Omistaja: Kehityspäällikkö

Määräraha vuodelle 2024 0 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Jatketaan sovellustoimittajien ja muiden kuntien kehitystyön seuraamista. Lisäksi seurataan valtionhallinnon järjestelmissä sekä lainsäädännössä tapahtuvia muutoksia, joilla vaikutusta sähköisen asiain käyttöönottoon. Ei määrärahatarvetta 2024 aikana.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 0,00 euroa.

Reaaliaikainen idea- ja palautejärjestelmä

Valtuustokauden tavoite: Palautejärjestelmä kokonaisuudessaan käytössä 2024

Vaikuttavuus arviointi 2025.

Tavoite (mittari) 2024: Suunnitelma laitettu täytäntöön.

Lähtötilannekuvaus: Aikaisemmasta ideajärjestelmästä luovuttu, ilman korvaavaa järjestelmää. Palautejärjestelmän palvelumuotoilu aloitettu.

Toimenpiteet 2024: Idea- ja palautejärjestelmän suunnittelu ja toteutus valmis.

Omistaja: hallinto- ja talousjohtaja,

Määräraha vuodelle 2024 70.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Hanke on suunnitteluvaiheessa ja odotetaan toteutukseen vuoden loppupuolella. Kustannukset ehkä alittavat varatun määrärahan.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 20.726,37 euroa.

Esimerkillistä tiedolla johtamista.

Valtuustokauden tavoite:

1. Tiedonhallintamallin luominen
2. Tiedollajohtamisen tiekartan laadinta
3. Tiedollajohtamisen rakenteiden rakentaminen ja koulutus

Tavoite (mittari) 2024: Digitiekartta.

Lähtötilannekuvaus: Vuonna 2022 suoritettu tietojohtamisen ympäristön nykytilakuvaus ja selvitystyö. Tietoarkkitehtuurin kehittämistyö loppusuoralla 2023.

Toimenpiteet 2024: Tiedollajohtamisen tiekartta luotu ja ensimmäinen vaihe aloitettu.

Omistaja: hallinto- ja talousjohtaja, tietohallintopäällikkö

Määräraha vuodelle 2024 70.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Tiedonhallintamallin viivästymisen ja tietohallintopäällikön vaihduttua, hanke on viivästynyt. Tiekartta valmistuu ja ensimmäinen vaihe alkaa vuoden 2024 aikana.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 0,00 euroa.

Esimerkillinen yksilö- ja työyhteisötason osaamisen kehitys.

Yksilötason osaamispolut

Yksilötason osaamispolkujen tukeminen järjestelmäkehityksen ja prosessin systemaattisen kehittämisen kautta. Organisaatiotason osaamiskehittämisen systematisointi siten, että palaute tulee selkeäksi osaksi suunnittelua.

Valtuustokauden tavoite: Vuonna 2024 käyttöön otettavat järjestelmät tukevat osaamisen kehittämisen prosesseja.

Tavoite (mittari) 2024: Vuonna 2025 käyttöön tulevan järjestelmän määrätykset ja henkilöstön koulutus tehty 2024.

Lähtötilannekuvaus: Alustava kartoitus aloitettu. Järjestelmävaihdos siirtänyt käyttöönottoa vuodelle 2025.

Toimenpiteet 2024: Suunnitelma laaditaan ja henkilöstön perehdytys toteutettu

Omistaja: Henkilöstöpäällikkö

Määräraha vuodelle 2024 25.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

HR-järjestelmämuutoksen ESS osuuden määrittely pääosin tehty ja testaus käynnissä, liittymämäärittelyt ja koulutuksen suunnittelu aloitettu. Personec OSS osalta käynnistyy Q4 aikana.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 0,00 euroa.

Hollola

Organisaatiotason osaamiskehittämisen systematisointi

Tavoite (mittari) 2024: Suunnitelma laadittu ja täytäntöönpano aloitettu.

Lähtötilannekuvaus: Alustava kartoitus aloitettu

Toimenpiteet 2024: Suunnitelma laaditaan ja aloitetaan täytäntöönpano

Omistaja: Henkilöstöpäällikkö

Määräraha vuodelle 2024 25.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Strategiset osaamiset määriteltä. Osaamiskartoituksen pilotointi ohjeistettu, tavoitteena toteutus loppuvuoden 2025 aikana. Koulutusten hallinta, kehitys- ja tavoitekeskustelut ja pätevyudet osiot otetaan käyttöön 2025 ensimmäisellä vuosineljänneksellä.

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 0,00 euroa.

Tasapainoinen talous

Talousarvio muutetaan toiminta ja taloussuunnitelmaksi

Valtuustokauden tavoite: Taloussuunnittelun kokonaisvaltainen kehittäminen raportoinnista ennakoivaan analysointiin:

1. Talousarvio muutettu toiminta- ja taloussuunnitelmaksi
2. Investointien talousvaikutusten arviointi selkiytetty
3. Korjausvelan seuranta otettu osaksi talouden kokonaistarkastelua

Tavoite (mittari) 2024: Havaitut muutostarpeet tunnistettu ja toteutettu.

Lähtötilannekuvaus: Taloussuunnittelija palkattu 2022, vuoden 2023 talousarviokirjaan otettu mukaan toiminnan kuvaukset.

Toimenpiteet 2024: Talousraportoinnin muutos toiminnallisten kuvausten osalta ja TA-kirjan jatkokehitys. Korjausvelkaselvityksen lopputuotos TA25 työn tueksi.

Omistaja: hallinto- ja talousjohtaja, talouspäällikkö

Määräraha vuodelle 2024 40.000 euroa

Tavoitteen toteutuminen:

Talousraportoinnin sisällön muutostyö aloitettu. Korjausvelkaselvityksen toteutus aloitettu tammikuussa 2024. Tilanneraportti valmistunut huhtikuussa 2024. Korjausvelkaselvityksen etenemistä tarkennetaan syksyllä 2024

Määrärahan toteutuminen:

Toteuma 31.08.2024 10.446,98 euroa.

Määrärahaa hankkeisiin on kunnanhallituksen käyttötaloussuunnitelmassa kohdennettu yhteensä 1 126 500 euroa. Kohdentamatonta määrärahaa jäi 173 500 euroa.

Hollola

Palvelualueittaiset toteutumat

Kunnanhallituksen alaiset yksiköt

Tuloslaskelma (sis.YMP), 1 000 euroa	Tilinpäätös 2023	Toteuma 1-8/2023	Talousarvio 2024	Toteuma 1-8/2024	Toteuma- %	Määrärahaa jäljellä
Toimintatuotot	6 576	4 487	6 546	4 869 ▲	74,4 %	1 677
Myyntituotot	5 397	3 598	5 668	3 964 ▲	69,9 %	1 704
Maksutuotot	468	375	445	379 ▲	85,2 %	66
Tuet ja avustukset	115	-5	133	15 ▼	11,0 %	118
Muut toimintatuotot	596	519	300	511 ▲	170,3 %	-211
Valmistus omaan käyttöön	4	0	0	0 —	—	0
Toimintakulut	-9 965	-6 033	-11 140	-6 638 ▲	59,6 %	-4 502
Henkilöstökulut	-4 831	-3 125	-4 990	-3 401 ▼	68,1 %	-1 589
Palvelujen ostot	-4 278	-2 500	-5 438	-2 832 ▲	52,1 %	-2 606
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-251	-56	-78	-80 ▼	101,7 %	1
Avustukset	-125	-91	-115	-80 ▼	69,7 %	-35
Muut toimintakulut	-480	-261	-518	-245 ▲	47,3 %	-273
TOIMINTAKATE	-3 385	-1 547	-4 594	-1 769 ▲	38,5 %	-2 825

Konsernipalvelut

Tuloslaskelma, 1 000 euroa	Tilinpäätös 2023	Toteuma 1-8/2023	Talousarvio 2024	Toteuma 1-8/2024	Toteuma- %	Määrärahaa jäljellä
Toimintatuotot	2 756	1 797	2 907	1 885 ▼	64,8 %	1 022
Myyntituotot	2 642	1 710	2 774	1 864 ▲	67,2 %	910
Tuet ja avustukset	115	87	133	15 ▼	11,0 %	118
Muut toimintatuotot	-2	0	0	6 ▼	0,0 %	-6
Valmistus omaan käyttöön	4	0	0	0 ▼	0,0 %	0
Toimintakulut	-5 718	-3 846	-6 117	-3 755 ▲	61,4 %	-2 361
Henkilöstökulut	-2 395	-1 647	-2 661	-1 703 ▲	64,0 %	-959
Palvelujen ostot	-2 702	-1 869	-2 995	-1 820 ▲	60,8 %	-1 175
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-207	-40	-44	-50 ▼	112,9 %	6
Avustukset	-125	-72	-115	-80 ▼	69,7 %	-35
Muut toimintakulut	-288	-218	-300	-102 ▲	33,8 %	-199
TOIMINTAKATE	-2 958	-2 049	-3 210	-1 870 ▲	58,3 %	-1 339

Palvelualuejohtajan katsaus

Konsernipalvelut tuottavat palveluita sisäisille ja ulkoisille asiakkaille, yksikkökohtaisten palvelusuunnitelmien pohjalta. Toiminnallisessa keskiössä on ollut työllisyysalueen muodostamisvalmistelut, sekä valmistautuminen talous- ja henkilöstöjärjestelmien muutokseen vuodenvaihteessa 2024–2025. Vuoden alkupuolella suoritettu työterveyshuollon kilpailutus on saatu päätökseen ja ratkaisusta odotetaan positiivista vaikutusta henkilöstön hyvinvointiin. Henkilöstön palaute työterveyshuollon muutoksesta on ollut todella positiivinen. Saman aikaisesti palvelun sujuvoittamista on edistetty lukuisissa kehityskohdeissa. Vuoden 2024 aikana on edistetty kehitystyötä palvelualueen tiekartan mukaisesti, sekä kuntastrategian ohjelmien kautta. Konsernipalvelut toteuttavat palveluissaan kunnan arvoja: Tulevaisuustaitoisuus, Rohkeus, Arvostus ja Ketteryys. Näin toimien haluamme olla osa ratkaisua, emme osa ongelmaa.

Palvelukuvaus

Konsernipalveluiden palvelualueen tehtävänä on tarjota keskitetysti talouspalveluiden, kehittämis- ja viestintäpalveluiden, henkilöstöpalveluiden, tietohallintopalveluiden sekä hallintopalveluiden tukipalveluja palvelualueiden johtamisen tueksi muille palvelualueille. Lisäksi konsernipalveluiden palvelualueen tehtäviin kuuluu tukea, ohjata, koordinoita ja seurata kunnan taloutta, hallintoa, henkilöstöpalveluita ja tietohallintoa keskitetysti. Konsernipalveluiden palvelualue huolehtii tietyistä koko kuntaa koskevista asiantuntijatehtävistä kuten vaalit, luottamushenkilöhallinto, kunnan talous, konserniohjaus, työnantajatehtävät, tietohallinnon kokonaisuus, laadunhallinta ja kehittäminen, markkinointi jne.

Konsernipalveluiden palvelualue sisältää 2024 seuraavat vastuualueet: hallintopalvelut, talouspalvelut, kehittämis- ja viestintäpalvelut, henkilöstöpalvelut ja tietohallintopalvelut. Menoihin sisältyvät myös valtuuston ja keskusvaalilautakunnan alainen toiminta sekä maaseutupalvelut. Palvelualueetta johtaa hallinto- ja talousjohtaja.

Palvelusuunnitelma 2024

Konsernipalveluiden sisäistä työnjakoa on täsmennetty vuoden 2024 aikana. Järjestelyt eivät johda merkittäviin organisaatiomuutoksiin, vaan niiden ensisijainen tarkoitus on tehtäväjaon selkeyttäminen yksikkö ja yksilötasolla. Vuoden 2024 aikana muuttuu hallinto- ja viestintäpalveluiden yksikkö hallintopalveluiden yksiköksi ja kehittämispalveluiden yksikkö viestintä- ja kehittämispalveluiksi. Muutos ei aiheuta henkilöstösiirtoja vuoden 2024 aikana. Talouspalveluiden osalta on tunnistettu taloussuunnittelijoiden tehtävän lisäyksistä johtuva lisäresurssin tarve, erityisesti TE24-uudistuksen edetessä. Taloussuunnittelijoiden suunnittelualueet on täsmennetty työllisyyspalveluiden tullessa osaksi kuntaorganisaatiota. Tietohallinnon kehittämistä jatketaan 2021 hyväksytyn tiekartan mukaisesti ja uuden tietohallintopäällikön toimesta on aloitettu tulevien vuosien tiekartan valmistelu. Henkilöstöpalveluiden osalta henkilöstöjärjestelyt on toteutettu vuoden 2023 aikana ja vuonna 2024 keskiössä ovat strategiset ohjelmat ja valmistautuminen henkilöstöjärjestelmän muutokseen 1.1.2025. Hallintopalveluissa työnjakoa on järjestelty uudelleen 2024 aikana palaamalla aikaisempaan hallintopäällikköratkaisuun. Vuoden 2024 aikana hallintopalvelut ovat vaalityön keskiössä kunnan järjestettyä alueellaan presidentinvaalien kaksi kierrosta ja eurovaalit.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen, Kunnanhallituksen alaiset yksiköt

Strategian ohjelma		Tasapainoinen talous		
Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Tavoitteen toteuttamiseen tarvittava määrä-raha*	Toteuma 31.08.2024
Korjausvelan laskenta omaisuuslajeittain	Selvitys laadittu 9/2023 mennessä	Talous-päällikkö	80 000 euroa	Korjausvelkaselvityksen toteutus aloitettu tammi-kuussa 2024. Tilanneraportti valmistunut huhtikuussa 2024. Korjausvelkaselvitystä tarkennetaan syksyllä 2024.
Strategian ohjelma		Strategian toteutumisen tukeminen monikanavaisella aktiivisella viestinnällä ja markkinoinnilla sekä mediatyöllä.		
Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Tavoitteen toteuttamiseen tarvittava määrä-raha*	Toteuma 31.08.2024
Kunnan tunnettavuuden edistäminen	Tiedotus-, viestintä- ja markkinointisuunnitelman vuoden 2024 toimenpiteet toteutettu.	Hallinto- ja talousjohtaja	50 000 euroa	Markkinointisuunnitelman mukaisia toimenpiteitä suoritettu, mm. Matka-messujen, Raksa2024-messujen ja Duuni-messujen kautta. Suunnitelmaan sisältyvien markkinointivideoiden valmistelu siirtynyt kilpailutuksesta toteutusvaiheeseen.
Strategian ohjelma		Esimerkillisen osallistavat toimintamallit aktiivisessa käytössä.		
Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Tavoitteen toteuttamiseen tarvittava määrä-raha*	Toteuma 31.08.2024
Palaute ja idea-järjestelmän kehittäminen	Vuonna 2023 laaditun suunnitelman toimenpiteet tehty 2024. Ensimmäisen toimintavuoden palautteet ja ideat raportointi 1. toimintavuodelta tehty.	Hallinto- ja talousjohtaja	10 000 euroa	Palaute- ja ideaprosessin valmistelu käynnissä. Toteutukseen 2024 loppupuolella.
Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.08.2024	
Lakisääteiset tehtävät kunta-lain mukaisesti.	Täytetään lakisääteiset vaatimukset, säännölliset kuulemiset ja ajallaan tehty arviointikertomus.	puheenjohtaja	Arviointikertomus jätetty aikataulun mukaisesti ja siihen liittyvät kuulemiset suunnitelmaa noudattaen.	

Ilmasto- ja ympäristötavoitteet

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.08.2024
Hankinnoissa kestävän kehityksen edistäminen	Kunnan hankintaohjeisiin kirjattujen kestävän kehityksen linjauksien huomioiminen mm. tarjouspyynnöissä sekä hiilijalanjäljen pienentäminen hankinnoissa	Hallintopäällikkö	Hankinta-asiantuntija on aloittanut helmikuussa ja edistää asiaa.
Sähköisten palvelualueiden kehittäminen ja tehokas hyödyntäminen	Virtuaalokokous- ja oppimisalustojen tehokas käyttäminen vähentää liikkumisen tarvetta	Tietohallintopäällikkö	TE24-uudistus aikataulussa, kuntalaisten käytössä olevien alustojen kehitystyö meneillään.
Kiertotalouden ja laitteiden elinkaaren maksimoinnin huomioiminen kilpailutuksissa	Elinkaarihallinnassa tulee huomioida kierrätyksellinen näkökulma	Tietohallintopäällikkö	98 prosenttia laitteista kierrätetään.
Digitaalisen hiilijalanjäljen pienentäminen	Tiedon- ja dokumenttien hallinnan selkeyttäminen.	Tietohallintopäällikkö	Intranet-uudistus käynnistetty. Sovellusten optimointia määrällisesti selvitetään.
Mahdollistetaan sähköinen osallistuminen kokouksissa	Sähköisten kokousten määrä 100 % (tavoite)	Puheenjohtaja	Toteutunut suunnitellusti.

Päijät-Hämeen ympäristöterveys

Tuloslaskelma, 1 000 euroa	Tilinpäätös		Toteuma		Toteuma- Toteuma- %	Määrärahaa jäljellä
	2023	1-8/2023	2024	1-8/2024		
Toimintatuotot	3 220	2 308	3 339	2 479 ▲	74,2 %	860
Myyntituotot	2 752	1 933	2 894	2 099 ▲	72,6 %	794
Maksutuotot	468	375	445	379 ▲	85,2 %	66
Toimintakulut	-3 220	-2 063	-3 339	-2 029 ▲	60,8 %	-1 309
Henkilöstökulut	-2 198	-1 480	-2 312	-1 369 ▲	59,2 %	-942
Palvelujen ostot	-787	-488	-775	-492 ▲	63,4 %	-284
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42	-17	-34	-25 ▼	74,2 %	-9
Muut toimintakulut	-193	-78	-218	-143 ▲	65,8 %	-74
TOIMINTAKATE	0	245	0	449	-	-449

Ympäristöterveysjohtajan katsaus

Seudullinen ympäristöterveydenhuolto, Päijät-Hämeen ympäristöterveys, aloitti toimintansa 1.1.2023 ja se tuottaa kuntien vastuulla olevat lakisääteiset ympäristöterveydenhuollon tehtävät Asikkalan, Hartolan, Hollolan, Iitin, Kärkölän, Padasjoen ja Sysmän kunnille sekä Heinolan ja Orimattilan kaupungeille. Vastuukuntana toimii Hollola.

Toiminnallisesti alkuvuosi 2024 on toteutunut odotusti. Suoritetoteuma on samaa suuruusluokkaa kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2023. Kuntakohtaisia eroja suoritteiden kertymisessä on jonkin verran. Toiminta voi kuitenkin painottua vuoden aikana eri tavalla eri kuntiin, joten alkuvuoden suoritteiden perusteella ei voida ennustaa mahdollisia muutoksia talousarvion kuntakohtaisiin tunnuslukuihin.

Toiminnalliseksi tavoitteeksi talousarviossa on asetettu palvelujen helppo saavutettavuus. Tavoitteen toteutumista seurataan mm. asiakaspalautteen sekä osakaskuntien yhteistyöviranomaisille lähetetyn asiakastyytyväisyyskyselyn vastausten perusteella. Asiakastyytyväisyyskysely osakaskuntien ympäristönsuojelu- rakennusvalvonta- ja kaavoitusviranomaisille toteutettiin 7.5.-12.6.2024. Kyselyn vastausten perusteella ympäristöterveydenhuoltoon yhteistyökumppanina ollaan tyytyväisiä. Yleisarvosana Päijät-Hämeen ympäristöterveyden palveluista oli 8,2 asteikolla 1-10. Eläinlääkintähuollossa on käytössä jatkuva palvelupalautejärjestelmä, jonka kautta on saatu seitsemän kiittävää palautetta vastaanottokäynneiltä. Eriytetystä pieneläinpäivystyksestä on saatu kahdeksan

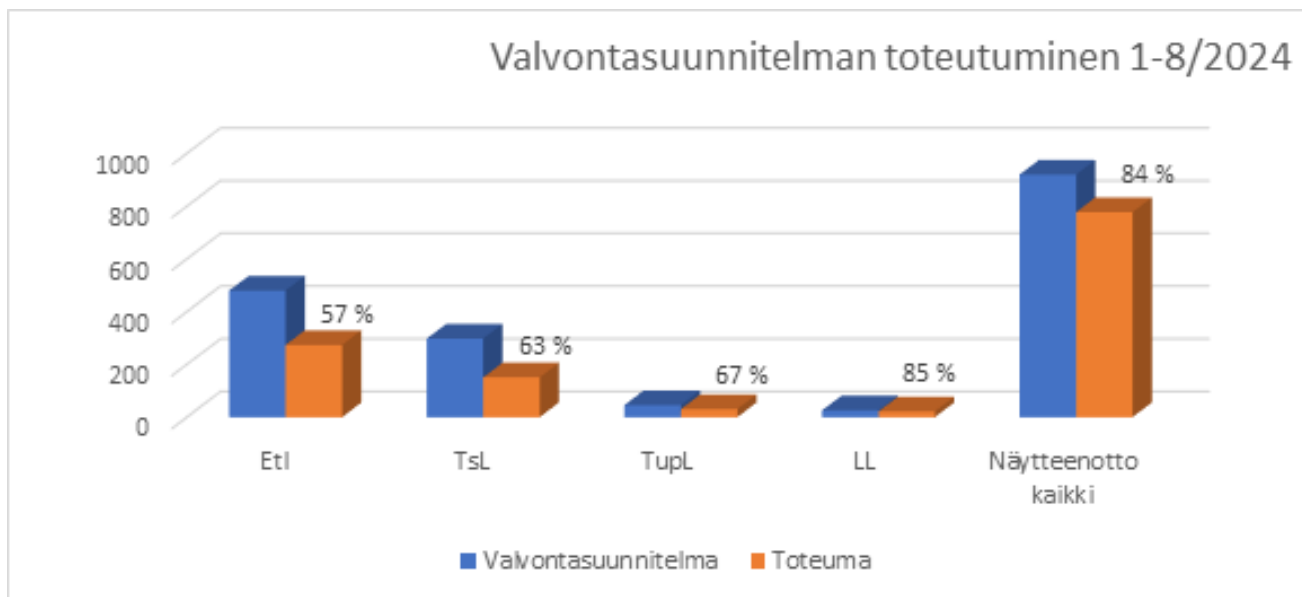
asiakasvalitusta, jotka ovat koskeneet hoidon laatua ja hintaa. Terveystensuojelussa toteutetaan asiakastyytyväisyyskysely elintarvikevalvonnan kohteille syys-lokakuussa.

Ympäristöterveydenhuollon näkyvyyttä ja palvelujen saavutettavuutta on pyritty parantamaan ottamalla käyttöön Päijät-Hämeen ympäristöterveyden sosiaalisen median kanavat (Facebook ja Instagram). Näiden välityksellä tiedotetaan kuntalaisia ympäristöterveydenhuollon ajankohtaisista asioista. Eläinlääkintähuollossa uuden potilasohjelman myötä on otettu käyttöön sähköiset ajanvarauskalenterit, joiden avulla aikoja voidaan joustavasti tarjota eri toimipisteistä. Asiakkaille avoimen sähköisen ajanvarauksen käyttöönottoa tietyille toimenpiteille tai ajanvarauksista sähköisen yhteydenottolomakkeen kautta selvitetään.

Ympäristöterveydenhuollon varautumiseen on alkuvuoden aikana panostettu. Päijät-Hämeen ympäristöterveydenhuollon varautuminen on yhteensovitettu Hollolan kunnan elinvoiman palvelualueen varautumisen kokonaisuuteen. Päijät-Hämeen ympäristöterveyden varautumissuunnitelman yleinen osa on päivitetty ja hyväksytty ympäristöterveyslautakunnassa 29.5.2024. Hyväksytty suunnitelma on toimitettu osakaskuntien kunnanjohtajien ja hyvinvointialueen käyttöön. Elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaiset lakisääteiset varautumissuunnitelmat valmistellaan ja päivitetään vuoden loppuun mennessä.

Hollola

Terveydensuojelun toiminnallisena tavoitteena on ympäristöterveyslautakunnan hyväksymän valvontasuunnitelman toteutuminen kaikilla lakialoilla yli 90 prosenttisesti. Alla on kuvattu toteuma 31.8.2024. Valvonnan ennustetaan toteutuvan suunnitellusti.

Laki eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta (285/2023) on vahvistettu 13.6.2024 ja uudistettu eläinlääkintähuoltolaki tulee voimaan 1.1.2026. Lain tarkoituksena on turvata eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden kannalta keskeisten perustasoisten eläinlääkäripalveluiden saataisuus koko maassa. Uusi laki tarkentaa kunnan järjestämisvastuuta yleisen edun kannalta välttämättömistä eläinlääkäripalveluista. Lain vaikutuksia palvelujen tuottamiseen tarkastellaan vuoden 2025 aikana.

Eläinlääkäripäivystyksen järjestämisestä Päijät-Hämeessä on sopimus maakunnallisesti Lahden kaupungin ympäristöterveydenhuollon kanssa vuoden 2025 loppuun saakka. Päivystyksen järjestämistä-pää tarkastellaan uudelleen ja neuvottelut eri järjestämisvaihtoehdoista on aloitettu.

Päijät-Hämeen ympäristöterveyden talous näyttäisi alkuvuoden perusteella toteutuvan talousarvion mukaisena. Osakaskuntien ennakkolaskutus on toteutunut yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Palvelukuvaus

Ympäristöterveydenhuollon tarkoituksena on ehkäistä ennakoita elinympäristöstä ihmiseen kohdistuvia terveysvaaroja ja -haittoja, poistaa olemassa olevia terveyshaittoja sekä edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia.

Talousarvion mukainen palvelukuvaus on alkuvuoden osalta toteutunut suunnitellusti. Palvelut on tuotettu tehokkaasti ja niissä on toteutunut kuntien ja erityyppisten asiakkaiden yhdenvertaisuus. Yhteistyö eri sidosryhmien kanssa on ollut sujuvaa ja sillä on edistetty ympäristöterveydenhuollon tavoitteiden saavuttamista. Kunnaneläinlääkäripäivystyksen osalta solmituilla yhteistyösopimuksilla on varmistettu palvelun toteutuminen palvelukuvauksen mukaisesti. Henkilöstömäärä on riittävä tehtävien hoitamiseen ja toimipisteverkko on pysynyt entisellään. Palvelukuvausta ei ole tarpeen muuttaa.

Palvelusuunnitelma 2024

Valtakunnallisen ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2020–2024 painopisteenä on yhdenmukainen valvonta ja yhteistyö. Ympäristöterveydenhuollon omana painopisteenä on ennaltaehkäisevään toimintaan panostaminen. Terveydensuojelussa on varattu riittävät resurssit asiakkaiden, kuntalaisten ja toimijoiden neuvontaan ja ohjaukseen sekä sidosryhmäyhteistyöhön, jossa kunnilla on merkittävä rooli. Tiedottamista on toteutettu suunnitelmallisesti käyttäen eri tiedotuskanavia. Päijät-Hämeen ympäristöterveyden omat sosiaalisen median kanavat on otettu käyttöön.

Eläinlääkintähuollossa toiminta pyritään järjestämään Ruokaviraston valtakunnallisen eläinlääkintähuollon ohjelman 2015–2024 mukaisesti. Eläinlääkinnän ohjekansiossa on kuvattu raamit eläinlääkärin palvelun saatavuudelle ja vasteajoille. Erityisesti panostetaan ennaltaehkäisevään terveydenhuoltotyöhön sekä tautiriskien hallintaan.

Ympäristöterveydenhuollon palveluverkkoa ei ole tarkoitus talousarviovuonna muuttaa. Hartolaan kaavailtua eläinlääkärin pieneläinvastaanottoa ei toteuteta kustannussyistä. Kunnaneläinlääkäreiden työssä kehitetään keinoja kiireellisen ja ajanvorausperusteisen työn erottamiseksi aiempaa paremmin.

Kuntien maksuosuuksien perusteena käytettävistä suoritteista on tehty talousarvioon kuntakohtaiset suoritearviot. Kuntakohtaisten suoritteiden kertymisessä on jonkin verran ero ennustettuun varsinkin Hartolan ja Kärkölän osalta. Yksittäisten häiriötilanteiden johdosta on otettu lisä- ja uusintanäytteitä, jotka nostavat näytteenottosuoritteita joissakin kunnissa.

Alkuvuoden osalta toimintaa on toteutettu palvelusuunnitelman mukaisesti.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen, Päijät-Hämeen ympäristöterveys

Strategian ohjelma	Esimerkillinen toimintakulttuuri, arvot tunnetaan ja niiden pohjalta toimitaan		
Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.08.2024
Ympäristöterveydenhuollon laatukäsikirjan jalkauttaminen	Laatukäsikirja hyväksytty ja laatutiimi aloittanut toiminnan. Henkilöstö perehdytetty laatukäsikirjaan ja laatukäsikirja on osa uusien työntekijöiden perehdytysohjelmaa.	Ympäristöterveysjohtaja, Eläinlääkintähuollon päällikkö	Laatutiimi on kokoontunut ja seuraa laatumittareiden toteutumista vuoden aikana.
Eläinlääkintähuollon ohjekansio	Jalkautetaan osaksi toimintaa	Eläinlääkintähuollon päällikkö	Ohjekansion käyttö on otettu osaksi toimintaa ja sitä käytetään myös henkilöstön perehdyttämisessä

Strategian ohjelma		Esimerkillisen hyvän johtamisjärjestelmän uudistaminen ja sujuvoittaminen		
Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.08.2024	
Hollolan kunnan toimintakulttuurin jalkauttaminen	Noudatetaan kunnan ohjeita	Ympäristöterveysjohtaja, Eläinlääkintähuollon päällikkö	Ympäristöterveysjohtaja osallistuu kunnan järjestämään esihenkilövalmennukseen. Esihenkilöt osallistuvat kuukausittain järjestettävälle esihenkilötunneille.	
Strategian ohjelma		Strategian toteutumisen tukeminen monikanavaisella aktiivisella viestinnällä ja markkinoinnilla ja mediatyöllä.		
Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.08.2024	
Suunnitellaan seudullisen ympäristöterveydenhuollon viestinnän ja tiedotuksen tavat	Suunnitelma laadittu ja viestintäkanavat käytössä.	Ympäristöterveysjohtaja, Eläinlääkintähuollon päällikkö	Päijät-Hämeen ympäristöterveyden some-kanavat on otettu käyttöön ja viestintä niillä on ollut vilkasta.	
Strategian ohjelma		Ennaltaehkäisevän toimintamallin vahvistaminen		
Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.08.2024	
Osallistutaan aktiivisesti alueellisiin varautumisen työryhmiin muiden toimijoiden kanssa.	Työryhmiin osallistuminen.	Ympäristöterveysjohtaja	Ympäristöterveydenhuollosta on osallistuttu mm. PHTURVA:n esikunnan, Phvesiturvan, Hyvinvointialueen varautumisen yhteistyöryhmän sekä epidemiaselvitystyöryhmän kokouksiin.	
Sujuva yhteistyö muiden viranomaisten kanssa.	Säännöllinen yhteydenpito ja yhteystiedot pidetään ajan tasalla.	Koko henkilöstö	Yhteistyötä on tehty osana päivittäistä toimintaa	

Ilmasto- ja ympäristötavoitteet

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.08.2024
Potilasasiakirjojen toimittaminen eläinten omistajille sähköisesti	90 % potilasasiakirjoista (vuonna 2023 n. 50 %)	Eläinlääkintähuollon päällikkö	Lähes kaikki tilakäyntien asiakirjat ja suurin osa vastaanottokäyntien asiakirjoista toimitetaan sähköisesti.
Virkamatkojen vähentäminen	Virantoimitusmatkojen kilometrit 2024 vs. 2023	Ympäristöterveysjohtaja, Eläinlääkintähuollon päällikkö	Kilometriseurantaa tehdään kolmannesvuosittain ja se käydään läpi henkilöstön kanssa. Vertailutasona käytetään vuoden 2023 toteumaa. Terveystasojen seuranta on aloitettu vuonna 2024

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue

Tuloslaskelma, 1 000 euroa	Tilinpäätös 2023	Toteuma 1-8/2023	Talousarvio 2024	Toteuma 1-8/2024	Toteuma- % ▲ ▼	Määrärahaa jäljellä
Toimintatuotot	4 386	2 948	3 680	2 680	▲ 72,8 %	999
Myyntituotot	2 317	1 069	2 121	1 212	▼ 57,1 %	909
Maksutuotot	1 225	765	1 093	613	▼ 56,1 %	479
Tuet ja avustukset	743	1 054	389	777	▲ 200,0 %	-388
Vuokratuotot	84	47	65	69	▲ 106,2 %	-4
Muut toimintatuotot	16	11	13	9	▲ 72,4 %	3
Toimintakulut	-57 169	-36 929	-56 722	-37 298	▲ 65,8 %	-19 423
Henkilöstökulut	-28 823	-18 787	-28 996	-19 185	▲ 66,2 %	-9 811
Palvelujen ostot	-14 523	-8 876	-13 916	-9 200	▲ 66,1 %	-4 715
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 140	-855	-1 195	-793	▲ 66,4 %	-402
Avustukset	-1 569	-1 142	-1 593	-1 034	▲ 64,9 %	-559
Muut toimintakulut	-11 115	-7 269	-11 022	-7 086	▲ 64,3 %	-3 936
TOIMINTAKATE	-52 784	-33 982	-53 042	-34 618	▲ 65,3 %	-18 424

Palvelualuejohtajan katsaus

Vuoden 2024 osalta suurin painoarvo tulee olemaan strategisten ohjelmien toteuttamisessa. Valtuustossa hyväksytyjen suunnitelmista muokataan uutta hyvinvointisuunnitelma mallia. Vuoden 2024 aikana haluamme jatkaa painottamista asiakkaiden ja työntekijöiden osallisuutta. Ennakoivaan hyvinvointiin pureudutaan liikunnan, ruoan, mielen ja päihdetyön kautta. Yhtenä osa-alueena kiusaamisen ehkäisemisen- ja päihdetyönsuunnitelma. Kiusaamisen vastaisen suunnitelma jalkautuu ja kuntaan hankittu someturva-ohjelmasta tulee osa suunnitelmaa.

Perhekeskustyön kehittämistä jatketaan ja tässä on elintärkeä yhteistyö uuden hyvinvointialueen kanssa. Kuntalaisten harrastustoiminnan kehittäminen ja mahdollistaminen eri tavoin jatkuu vuoden 2024 aikana. Monta luontoa-opintokokonaisuus käynnistyy varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksen osalta tehdään viimeistelyä, jotta se oli enemmän osa jo nykyistä toimintaa.

Perusopetuksessa valmistellaan seuraavaa palveluverkon muutosta, jossa Tiilikankaan koulun oppilaat ja henkilökunta liitetään osaksi muita alueen kouluja. Toimenpiteitä koulupudokkuuden estämiseksi jatketaan ja poissaolojen seurannasta tulee järjestelmällisempää tämän vuoden aikana. Hollolassa otetaan käyttöön kansallinen

poissaololuokitus, varhaisen puuttumisen -lomake sekä huoltajille ja opettajille tuleva heräteilmoitus 1.8.2024 alkaen. Koululaiskuljetusten ohjeistus päivitettiin sivistys- ja hyvinvointivaliokunnassa 24.4.2024.

Oppilasmäärien laskun johdosta tehdään päivitetty suunnitelma myös oppilasvirtojen ohjauksesta sekä tulevaisuuden henkilöstötarpeesta. Henkilöstömuutoksiin vaikuttavat palveluverkko, eläköitymiset, ryhmien yhdistämiset sekä ryhmien vähentämiset. Perusopetuksen osalta toteutamme lukuvuoden 2023–2024 tuntikehystä, jonka vaikutus on elokuuhun asti. Lukuvuoden 2024–2025 opetustunnit on jaettu ja yksiköt ovat rakentaneet lukujärjestyksen niiden perusteella.

Hollola ja muut Päijät-Hämeen kunnat on mukana Kuntaliiton toteuttamassa verkostokoulu-hankkeessa. Tavoitteena on ennen kaikkea kuntien välisiä perusopetuslain mukaisia yhteistyömuotoja hyödyntäen tunnistaa ja kehittää uudenlaisia toimivia ratkaisuja perusopetuksen saatavuuden ja saavutettavuuden sekä opetusjärjestelyiden laadulliseen kehittämiseen eri puolilla maata. Avartamalla kouluyhteisöjä, opetusta ja oppimista voidaan yhteistyön hyödyt saada nykyistä laajemmin käyttöön opetuksen järjestämisessä. Oppilaiden tarpeet ovat suunnittelun lähtökohtana. Kansallinen verkostopetuskoulu- seminaari oli 8.2.2024 ja sen jälkeen Päijät-Hämeen alueellinen työseminaari 6.3.2024.

Hollola

Varhaiskasvatuksessa toimintaa kehitetään ja sopeutetaan joustavasti vastaamaan hoidontarvetta. Osallistumisasteen nousu on myös mahdollinen vuoden 2024 aikana, jolla voi olla vaikutusta paikan saatavuuteen. Varhaiskasvatuksessa on kolmipor-taisen tuen mallin otettu käyttöön 1.8.2022 alkaen. Varhaiskasvatuksen käyttöaste on noussut ja ryhmiä on jouduttu perustamaan lisää. Varhaiskasvatuksen toimintakäsikirja päivitettiin sivistys- ja hyvinvointi-valiokunnassa 20.3.2024.

Uimahallin peruskorjausajan uimaopetuksen toteutus on suunniteltu. Yhteistyötä tehdään ympäristö-kuntien kanssa ja uimaopetusta annetaan opetus-suunnitelmien edellyttämällä laajuudella. Uimahal-lin peruskorjauksen aikana palvelualue menettää kyseisen ajan asiakasmaksutulot.

Ennuste ja muutospaineet

Varhaiskasvatuksen käyttöaste on ollut nouseva ja palvelutarpeen nousu on näkynyt myös kesäajassa. Tulorajamuutokset vaikuttavat maksutuottoihin, koska nolla maksuluokkaa on aikaisempaa enem-män. Palveluseteli- ja henkilöstökulut todennäköi-esti ylittävät tämän vuoden arvion. Loppuvuoden osaan vaikuttaa paljon asiakkaiden valinnat ja se mikä palveluohjauksessa ohjautuu omiin palvelui-hin.

Perusopetuksen osalta oppilasmäärä on ollut las-keva, ja sitä kautta olemme pystyneet reagoimaan kustannusten nousuun esimerkiksi arvioimalla hen-kilöstötarvetta. Opettaja- ja koulunkäynninohjaaja resurssi arvioidaan lukuvuoden alussa ja siihen tu-lee vähäisiä muutoksia lukuvuoden aikana. Perus-opetuksen osalta kesä tuo vaikutuksen henkilöstöku-luihin. Uusi lukuvuoden 2024–2025 tuntikehys on elokuun alussa käytössä. Koulupudokkuuden ehkäi-semistä varten perustetut ryhmät ovat vielä täytet-tynä määräaikaisesti.

Vapaa-aikapalveluihin vaikuttaa uimahallin sulke-minen peruskorjauksen ajaksi ja tämä on huomioitu asiakasmaksujen arvioissa. Hollolan ympäryskun-tien kanssa on tehty sopimukset oppilaiden uintien järjestämisestä opetussuunnitelmana mukaisesti. Kesäkuun sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan ko-kouksessa jaettiin viimeiset vuoden 2024 tuotanto-tuki- avustukset.

Muutospaineet palveluissa pyritään hoitamaan en-sisijaisesti palvelualueen sisäisesti.

Palvelukuvaus

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen toiminta on pääosin lakisääteistä tai lailla ohjattua. Sivistyk-sen- ja hyvinvoinnin palvelualue muodostuu var-haiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaa-aika-palveluiden vastuualueista. Vapaa-aikapalveluiden vastuualue pitää sisällään nuorisoi-, kirjasto-, kult-tuuri-, liikuntapalveluiden, asiointipiste Piipahluksen sekä pakolais- ja maahanmuuttoasioiden kokonai-suudet. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue vastaa ko. vastuualueiden toiminnan järjestämi-sestä, kehittämisestä, päätösten valmistelusta, toi-meenpanosta ja seurannasta. Sivistyksen- ja hyvin-voinnin palvelualueen toiminnan painopiste on huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista, oppimisesta ja sivistyksestä sekä mahdollistaa kuntalaisten omia toimintamahdollisuuksia.

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen palvelu-lupaukset

Varhaiskasvatus

Tarjoamme lapsiystävällistä palvelua ja meille mahtuu hirveen monta luontoa.

- Kohtaamme jokaisen lapsen
- Kuuntelemme ja kasvatamme yhdessä
- Toimimme luotettavasti ja teemme turvallista arkea
- Teemme saumatonta yhteistyötä eri ammatti-laisten kanssa

Perusopetus

Osallistumme ja opimme yhdessä uusissa ympä-ristöissä tulevaisuutta varten.

- Huomioimme opetuksessa oppilaiden yksilölliset tiedot ja taidot
- Varmistamme oikea-aikaisen kasvun ja oppimi-sen tuen
- Hyödynnämme kaikkien osaamista ja vahvuuk-sia
- Tuemme vanhemmuutta

Hollola

Vapaa-aikapalvelut

Mahdollistamme kuntalaisille omanlaista, onnellista ja yhteisöllistä arjen hyvinvointia.

- Edistämme kuntalaisten vapaa-ajan toimintaa ja harrastamista
- Kehitämme yhdessä ja monialaisesti hyvinvointia tukevia rakenteita
- Tuemme kuntalaisten aktiivista ja turvallista elämää

Palvelusuunnitelma 2024

Hollolan varhaiskasvatuksessa edistetään lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä lapselle tärkeiden aikuisten kanssa. Lapsi aloittaa kotoisan polkunsu ympärillään luotettavat ja turvalliset varhaiskasvatuksen aikuiset. Varhaiskasvatukseen mahtuu monta luontoa – moniammatillinen henkilöstö huomioi jokaisen lapsen yksilönä mahdollistaen lapsen hyvän päivän toteutumisen. Varhaiskasvatus tarjoaa perheystävällistä palvelua eloisissa ja kotoisissa oppimisympäristöissä, vehreän luonnon juurella.

Kouluissa oppiminen perustuu aktiiviseen toimintaan ja yhdessä tekemiseen lapsia ja perheitä osallistamalla. Oppimisella on monta luontoa. Koulut ja lähiympäristö on tehty toimintaa varten. Nykyaikaiset opetuskokonaisuudet murtavat rajoja. Oppilaat kohdataan yksilöinä heidän koulupolullaan.

Hollolan vapaa-aikapalveluiden toiminnan keskiössä on hyvinvoiva kuntalainen. Tarjolla on kaikille toimivat ja laaja-alaiset, aikaan ja ilmiöihin reagoivat palvelut, joista löytyy jokaiselle jotakin. Vapaa-aikapalveluiden tärkein tehtävä on mahdollistaa kuntalaisille moninaiset mahdollisuudet omanlaiseen vapaa-ajan viettoon ja hyvinvoinnin tukeen. Tähän pääsemme tekemällä asioita yhdessä kuntalaisten, yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen, Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.08.2024
Digikompetenssin vahvistaminen	Varhaiskasvatuksessa 1 digilaite/7 lasta • lähtötaso 80 %	Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen johtoryhmä	Digilaite käytössä 3–5 – luokkalaisilla ja 7–9 – luokkalaisilla. Osa digilaiteläisyyksistä varhaiskasvatukseen on toteutettu.
Kehitetään uusia ja vanhoja käytänteitä, malleja, toimintatapoja, työn/palvelun tekemisen/ toteuttamisen tapoja.	Henkilökohtainen digilaite käytössä kaikilla 3–5 – ja 7–9 –luokkalaisilla • lähtötaso 3–4 ja 7–8 luokkalaisilla digilaite		
Hyödynnetään uusia digitaalisia areenoja toiminnan toteuttamisessa.	Perusopetuksen opetushenkilöstöllä henkilökohtainen työpuhelin • lähtötaso 75 %, tavoitetaso 2025 100 %		Perusopetuksen opetushenkilöstöllä henkilökohtainen työpuhelin 75 %.
• osaamisen hankkiminen ja kehittäminen (henkilöstö, lapset ja nuoret)• uudet kyvyt, valmiudet, keinot ja tavat toimia ja toteuttaa toimintaa sekä asiakaspalvelua• kyvykkyys toimia tavoitteellisesti digitaalisissa ympäristöissä vahvistuu.			

Ilmasto- ja ympäristötavoitteet

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.08.2024
Jätelain ja -määräysten muutoksiin vastaaminen kasvatustyössä.	Uusien määräysten mukaisen lajittelun toteuttaminen yksiköissä, lajittelu osana kasvatustyötä.	Toimintayksiköt lähiesimiesten johdolla yhteistyössä elinvoiman ja tilapalveluiden kanssa.	Asiaa valmisteltu jatkuu monitoimijaisessa yhteistyössä elinvoiman palvelualueen ja Tilapalveluiden kanssa.
Lähiluontomahdollisuudet oppimisympäristönä (Monta luontoa Opinpolku varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa)	Lähiympäristön mahdollisuuksien hyödyntäminen opetuksessa ja oppimisessa sekä leikkiympäristönä. Ympäristö- ja ilmastokasvatuksella edesautetaan ajattelu- ja toimintamallien muuttumista.	Toimintayksiköt lähiesimiesten johdolla ja vastualueiden ympäristökoordinaattoreiden tuella.	Monta luontoa –opinpolku kesken perusopetuksessa. Perusopetuksessa kaksi opettajaa ympäristökasvattajan oppisopimuskoulutuksessa, valmistuminen 2024. Monta luontoa opinpolun jalkautus alkanut varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Ympäristökasvattajat valmistuneet keväällä 2024 (kaksi varhaiskasvatuksessa, yksi esiopetuksessa ja yksi perusopetuksessa).
Seudullinen sivistyspalveluiden yhteistyö hyvinvointiverkostona	Toimimme aktiivisesti osana alueellista sivistystoimen verkostoa ja yhteistyössä sidosryhmien kanssa, luoden kestäviä alueellisia palveluita ja vahvistaen ja kamistaloutta (esim. alueellinen hankerahoitus palvelutoiminnan kehittämisessä).	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja	Osallistumme seudullisiin kehittämisryhmiin: Siv-ohry, Vaka-kehittämisryhmä, Arvo-kehittämisryhmä, OPS-kehittämisryhmä, OOOT, TVT-kehittämisryhmä, Nuorisopalveluiden, kirjaston, liikuntapalveluiden ja talousvas- taavien kehittämisryhmät, LAPE-yhteistyöryhmät, Perhekeskus, Opiskeluhuollon alueellinen yhteistyöryhmä, Kohtaamispaikka- verkosto, LAKU-työryhmä, Siv- turva (ESAVI), Salpausselän Geopark, Vaka-digiryhmä, SKY- kehittäjäverkosto, Maahanmuut- totyön verkosto.

Hollola

Elinvoiman palvelualue

Elinvoiman palvelualue (sis. Vesihuoltolaitos)

Tuloslaskelma (sis. VHL), 1 000 euroa	Tilinpäätös 2023	Toteuma 1-8/2023	Talousarvio 2024	Toteuma 1-8/2024	Toteuma- %	Määrärahaa jäljellä
Toimintatuotot	25 443	16 246	24 940	16 210 ▼	65,0 %	8 730
Myyntituotot	10 108	6 397	10 437	6 551 ▼	62,8 %	3 886
Maksutuotot	427	357	345	201 ▼	58,1 %	144
Tuet ja avustukset	913	231	550	253 ▼	46,0 %	297
Vuokratuotot	13 661	9 030	13 171	8 926 ▲	67,8 %	4 244
Muut toimintatuotot	334	232	438	279 ▼	63,8 %	158
Valmistus omaan käyttöön	57	0	50	0 ▼	0,4 %	50
Toimintakulut	-25 603	-15 385	-27 208	-15 936 ▲	58,6 %	-11 272
Henkilöstökulut	-6 039	-3 888	-6 477	-4 048 ▲	62,5 %	-2 429
Palvelujen ostot	-11 882	-6 881	-13 514	-7 035 ▲	52,1 %	-6 480
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 503	-2 034	-3 439	-2 258 ▲	65,7 %	-1 181
Avustukset	-1 493	-946	-1 743	-943 ▲	54,1 %	-800
Muut toimintakulut	-2 686	-1 636	-2 035	-1 653 ▼	81,2 %	-383
TOIMINTAKATE	-104	861	-2 218	275 ▲	-12,4 %	-2 492

Elinvoiman palvelualue

Tuloslaskelma (ei sis. Vesihuoltolaitos), 1 000 euroa	Tilinpäätös 2023	Toteuma 1-8/2023	Talousarvio 2024	Toteuma 1-8/2024	Toteuma- %	Määrärahaa jäljellä
Toimintatuotot	21 021	13 223	20 319	13 212 ▼	65,0 %	7 106
Myyntituotot	5 698	3 374	5 815	3 553 ▼	61,1 %	2 262
Maksutuotot	427	357	345	201 ▼	58,1 %	144
Tuet ja avustukset	901	231	550	253 ▼	46,0 %	297
Vuokratuotot	13 661	9 030	13 171	8 926 ▲	67,8 %	4 244
Muut toimintatuotot	334	232	438	279 ▼	63,8 %	158
Valmistus omaan käyttöön	57	0	50	0 ▼	0,4 %	50
Toimintakulut	-23 033	-13 614	-24 650	-14 274 ▲	57,9 %	-10 375
Henkilöstökulut	-5 968	-3 841	-6 402	-3 996 ▲	62,4 %	-2 407
Palvelujen ostot	-9 590	-5 293	-11 179	-5 521 ▲	49,4 %	-5 658
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 305	-1 906	-3 298	-2 169 ▲	65,8 %	-1 130
Avustukset	-1 493	-946	-1 743	-943 ▲	54,1 %	-800
Muut toimintakulut	-2 677	-1 628	-2 027	-1 645 ▼	81,2 %	-382
TOIMINTAKATE	-1 955	-392	-4 281	-1 062 ▲	24,8 %	-3 219

Palvelualuejohtajan katsaus

Palvelualueen työt ovat edennee alkuvuonna suunnitellusti. Vastuualuekohtainen alkuvuoden toteutuma on esitelty raportin myöhemmissä osissa.

Palvelualueen valmiussuunnitelma on hyväksytty. Suunnitelma on luonteeltaan päivittyvä. Edessä on suunnitelman liitteiden viimeistely ja erilaisiin harjoituksiin ja koulutuksiin osallistuminen.

Strategisten hankkeiden toteutuma vastaa suurimalta osaltaan vuoden ajankohtaan nähden suunniteltua. Hankkeet raportoidaan erillisohjeen mukaan. Keskuskortteleiden kaavoitusprosessiin varatut rahat ovat ylittymässä. Työ on tilattu aikapalkki-oon perustuen keväällä 2023 kumppanin ehdotuksen pohjalta, jossa työn valmistuminen oli ajoitettu vuoden 2023 loppuun mennessä. Työn edetessä on tullut tarve suunnitelmien muutoksiin ja täydennyksiin, jonka pohjalta tälle vuodelle varattu määrärahan tarve kasvaa noin 0,1 miljoonaa euroa.

Elinkeinopalveluissa on otettu käyttöön sijoittumis- palvelun toimintamalli kasvuun ja kehittämiseen.

Maanhankinnan aktivointi on palvelualueen tärkeimpiä tehtäviä, jotta varmistetaan uusien asuin-alueiden toteutus ja yritysalueiden laajentaminen. Talousarvion laadinnan yhteydessä arvioitiin, että uusien alueiden toteutusmahdollisuudet tyrehtyvät ennen vuosikymmenen loppua, jos maanhankinnassa ei päästä eteenpäin. Maanhankinnan edistymisen on pitkäjänteistä työtä.

Keskuskorttelit -hankkeessa on aktiivisesti edistetty asemakaavatyötä ja Hollola-talon talonsuunnitelua. Vanhan viraston purkamispäätös tehtiin suunnitellusti kaavan ehdotusvaiheen valmistumisen jälkeen. Purkupäätöksestä valitettiin. Oikaisuvaatimukset käsiteltiin elokuussa valvontajaostossa. Tätä kirjoitettaessa (29.9.2024) purkulupapäätös ei ole lainvoimainen. Sopimusneuvottelut toteutusvaiheesta on aloitettu.

MAL-sopimuskauden 2024–2027 neuvottelut jatkuvat tauon jälkeen. Sopimusneuvottelut kuntien, valtion ja Päijät-Hämeen liiton välillä saatiin valmiiksi syyskuussa. Sopimuksen hyväksymispäätökset tehdään tulevan syksyn aikana eri toimijoiden päätöksentekokoelimityksissä.

Investointiohjelman toteutus etenee. Uimahallin peruskorjaus alkoi toukokuussa. Kunnallistekniikan puolella Sorvasen alueen kunnallistekniikan toteutus on alkamassa myöhemmin syksyllä ja Hopeakallio-Paasilta II alueen esirakentaminen etenee.

Kunnan metsien hoitoa ja hakkuita toteutetaan metsäsuunnitelmien mukaisesti keväällä kuntaan palkatun asiantuntijan johdolla. Linjaliikenteessä on käynnissä Hollolan linjastosuunnittelu ja siihen liittyvä palvelutasotarkastelu yhteistyössä LSL:n kanssa.

Kunta aloitti toukokuussa 2024 toisen Kunta-Helmi hankkeen, jossa kunnostetaan elinympäristöjä neljällä luonnonsuojelualueella ja kartoitetaan merkittävien alueiden lähiympäristöjä yhteistyössä asiantuntijoiden ja yhdistysten kanssa. Hanke on osa Monta luontoa – Monta mahdollisuutta, Luonnon virkistyskäytön kehittämissuunnitelman kokonaisuutta.

Ennuste ja muutospaineet

Käyttötalouden osalta määrärahojen toteutuminen on pysymässä talousarviossa eikä tällä hetkellä ole tunnistettavissa muutospaineita.

Investointien talousarviossa vuodelle 2024 ei ole huomioitu Hollola-talon suunnittelukustannuksia 1,2 miljoonaa euroa. Valtuusto on hyväksynyt 23.9.2024 kokouksessa talousarviomuutoksen 1,2 miljoonaa euroa investointien määrärahaan talonrakennus, uudisrakentaminen.

Palvelukuvaus

Elinvoiman palvelualue edesauttaa monipuolisten asumismahdollisuuksien syntymistä ja huolehtii yritysten toimintaedellytysten kehittämisestä. Palvelualue tuottaa asumisen ja elinkeinoelämän tarvitsemat maankäytön ja kuntatekniikan palvelut, vastaa palveluliikenteen sekä rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisen palveluiden järjestämisestä. Lisäksi palvelualue huolehtii työllisyysasioista, elinkeinotoimen tehtävistä, muista joukkoliikennepalveluista (LSL) sekä päiväkotien ja koulujen ruoka- ja siivouspalveluista.

Hollola

Yhtenä osakokonaisuutena vastualueen käyttötaloudessa on varattu budjetti kunnan kiinteistöasioiden hoitoon, pois lukien investoinnit, jotka tilataan erikseen Hollolan Tilapalvelut Oy:ltä.

Palvelualue toimii elinvoimavaliokunnan ohjauksessa tuottaen tehokkaita, taloudellisia ja asiakaslähtöisiä palveluita pääasiassa kuntalaisille. Elinvoimavaliokunnan alaisuudessa toimii seitsemän vastuualuetta: kehitys- ja kaavoituspalvelut, kuntatekniikka, rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu, vesihuoltolaitos, ruoka- ja siivouspalvelut, työllisyyspalvelut sekä elinvoiman hallinto (sisältää elinkeinopalvelut ja joukkoliikenne).

Palvelualueen organisaatioon kuuluu ympäristöterveydenhuollon taseyksikkö. Ympäristöterveydenhuolto toimii ympäristöterveyslautakunnan alaisuudessa, joka hyväksyy taseyksikön talousarvion. Ympäristöterveyslautakunnan alaiset vastualueet ovat: eläinlääkintähuolto, terveydensuojelu sekä ympäristöterveydenhuollon hallinto ja lautakunta. Ympäristöterveydenhuolto palvelee seudullisesti yhdeksän kunnan tarpeita. Taseyksikön määrärahat sisältyvät kunnanhallituksen alaisten yksiköiden käyttösuunnitelmaan.

Palvelusuunnitelma 2024

Palvelualue jatkaa normaalia toimintaansa. Vastuualuekohtaisissa palvelusuunnitelmissa on esitetty muutokset vuoteen 2023 verrattuna sekä pääpiirteiset palvelusuunnitelmat vuosille 2025–2027. Palvelualueen strategisten hankkeiden toteutusta varten on rekrytoitu vuonna 2023 kaavasuunnittelija, projektiasiantuntija, määräaikainen ympäristötarkastaja sekä tehty kehityspäällikön tehtävään liittyvät järjestelyt. Resurssilisäys näkyy strategisten hankkeiden suunnitelmien totutusten etenemisenä.

Kunnan kehityksen ja tulevaisuuden kannalta tärkeimmät tehtävät ovat maanhankinnassa onnistuminen ja kuntakeskustan kehittäminen. Maanhankinnan pohjalta toteutetaan asumisen ja yrittämisen alueita strategisen yleiskaavan ohjaamana. Keskustan kehittämisen tavoitteena on parantaa

kuntakeskuksen vetovoimaa, luoda kuntakeskuksesta hollolalaisten yhteinen asioinnin ja oleskelun paikka sekä houkutella alueelle lisää palveluja. Strategisten hankkeiden rahoitus ja tavoitteet mukaan lukien elinvoiman palvelualue löytyvät kunnanhallituksen alaisesta talousarvioesityksestä.

Vuonna 2024 ja tulevina vuosina jouduttaneen esittämään, että maapoliittisen ohjelman mukaan otetaan kaikki maanhankintakeinot käyttöön, jotta maanhankinnan strategisen hankkeen tavoitteet saadaan toteutettua. Kohteet tuodaan erikseen päätöksentekoon. Tavoite on varmistaa uusien asuinalueiden toteutus ja yritysalueiden laajentaminen. Tämän hetken arvion mukaan uusien alueiden toteutusmahdollisuudet tyrehtyvät ennen vuosikymmenen loppua, jos maanhankinnassa ei päästä eteenpäin huomioiden kunnan talous.

Kuntakeskuksen kehittäminen jatkuu Keskustakorttelien kaavatyön valmistelulla hyväksymistä varten ja vanhan virastotalon purkamisella. Samaan aikaan edistetään Hollola-talon suunnittelua.

MAL-sopimuskauden 2024–2027 neuvottelut ovat alkaneet valmistelutyöllä kesäkuussa 2023. Valtion kanssa neuvottelut alkavat syyskuussa 2023. Tavoitteena on, että neuvottelut valmistuvat keväällä 2024, jonka jälkeen sovittujen toimenpiteiden toteutus alkaa/jatkuu edelliseltä sopimuskaudelta.

Ilmastosuunnitelma toteutetaan kuuden kunnan Asikkala, Hartola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Padasjoki ja Sysmä yhteisen hankkeen puitteissa. Hanke kestää kesäkuusta 2023 maaliskuuhun 2025. Hankkeen rahoitusavustus on 100 prosenttia. Suunnitelmat toteutetaan jokaiselle kunnalle omanaan. Hollolan kunnan osuuteen sisältyy strategisen hankkeen mukaan priorisointi HINKU-tavoitteista.

Kunnan metsien hoitoa ja hakkuita toteutetaan metsäsuunnitelmien mukaisesti vuosittain.

Investointiohjelman toteutuksella vastataan sekä kuntatekniikan, vesihuollon, palvelujen (kiinteistöt) ja väestön ja elinkeinoelämän tarpeisiin

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen, Elinvoiman palvelualue

Talousarvioon sisältyvä ta- voite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.08.2024
Vanhan virastotalon purkamis- nen	Virastotalo purettu	Kehityspäällikkö, elinvoimajohtaja	Viraston purkamislupa myönnetty, ei vielä lainvoi- mainen. Saatua kaksi oikai- suvaatimusta, jotka käsitelty valvontajaostossa 28.8. Hol- lola-talon talonsuunnittelu käynnissä, toteutukseen ja vuokrasopimukseen liittyvien asioiden selvitystyö käyn- nissä. Katualueiden ja vesi- huollon suunnittelu käyn- nissä.
Keskuskorttelissa korttelin A, Hollola talon, jatkotoimenpi- teistä päättäminen.	Hollola-talon suunnittelu käynnistetty		
Valmistelutyö Päijät- Hämeen työllisyysalueen aloittamiseksi toteutuu.	Päijät-Hämeen työllisyysalue aloittaa 1.1.2025	Työllisyyspäällikkö	Valmistelutyö on aloitettu ja Päijät-Hämeen työllisyysalu- een johtaja aloitti 15.4.2024
Kunnan rakennusjärjestyksen päivittäminen uuden rakentamislain mukaiseksi	Rakennusjärjestyksen laati- minen, ehdotusvaihe ja hy- väksymiskäsittely 2024 ai- kana. Rakennusjärjestyksen voimaantulo 1.1.2025	Kehityspäällikkö	Rakennusjärjestyksen ehdo- tusvaiheen valmistelu käyn- nissä. Rakentamislakiin vi- reillä olevat uudet muutokset varmistuvat vasta syksyn ai- kana, mikä on viivästyttänyt myös rakennusjärjestyksen uusimista

Ilmasto- ja ympäristötavoitteet

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Toteuma 31.08.2024
Kuntien ilmastosuunnitelmat	Kunnalle laaditaan ilmasto-suunnitelma, jolla on vertailuarvo muihin maakunnan kuntien suunnitelmiin.	Annariina Keto	Hanke etenee suunnitelmien mukaisesti. Toimenpiteet on listattu Päijät-Hämeen maakuntaliiton toimesta ja tuotu kunnille läpikäytäväksi ja muokattavaksi ennen päätöksentekoon viemistä.
Hollolan vaikuttavimmat ilmasto- ja ympäristöteot	Listauksen päivittäminen ja täytön kehittäminen kunnassa kaikilla palvelualueilla.	Annariina Keto	Toimenpiteet kirjattiin keväällä 2024. Tänä vuonna kirjauksien laajuus oli laajempi kuin edellisten vuosien. Tavoitteena jatkossa on kirjata toimenpiteet vastaamaan kunnan ilmastosuunnitelmaa.
Kaupunkipyöräjärjestelmän laajentaminen Hollolaan Lahdesta	MAL-sopimuksen suunnitelman mukaisesti selvitetään yhteistyömallin mahdollisuus ja tarvittavat resurssit (talous, henkilötyötunnit).	Annariina Keto	Keskusteluja käydään järjestelmän laajentamisesta Lahden kaupungin kanssa, jotka ylläpitävät toimintaa ja vastaavat siitä. Kirjaus on listattu KÄPY-edistämishjelmaan.
Monta luontoa – Monta mahdollisuutta luonnon virkistyskäytön kehittämissuunnitelma 2023–2025 (kh 18.9.2023)	Esitetyt toimenpiteet vuodelle 2024 ohjelmassa, mm. suoympäristön parantaminen rakenteilla.	Annariina Keto	Kehittämissuunnitelma on edennyt suunnitelmien mukaisesti kevään 2024 aikana ja näin oletetaan jatkuvan myös loppuvuoden. Kahteen suunniteltuun kohteeseen on saatu rahoitusta: Kunta-Helmi hanke ja Soisalmensuon ylitysrakenne.
Selvitetään ja valmistellaan sähköiseen ajoneuvokalustoon siirtymistä osittain Hollolan LSL-linjoilla yhdessä LSL:n kanssa.	Osana Hollolan palvelutaso-/linjastomäärittelyä ja tulevaa kilpailutusvalmistelua varten selvitetään päästöttömiä energiaratkaisuja.	Seppo Tiainen/LSL	Seudullinen kilpailutusvalmistelu on käynnistynyt LSL:n johdolla, sopimukset voimaan 6/2026.

Vesihuoltolaitos

Tuloslaskelma, 1 000 euroa	Tilinpäätös 2023	Toteuma 1-8/2023	Talousarvio 2024	Toteuma 1-8/2024	Toteuma- %	Määrärahaa jäljellä
Toimintatuotot	4 422	3 023	4 622	2 998 ▼	64,9 %	1 624
Myyntituotot	4 410	3 023	4 622	2 998 ▼	64,9 %	1 624
Tuet ja avustukset	12	0	0	0	—	0
Toimintakulut	-2 570	-1 771	-2 558	-1 662 ▲	64,9 %	-897
Henkilöstökulut	-71	-47	-74	-52 ▼	70,5 %	-22
Palvelujen ostot	-2 292	-1 588	-2 335	-1 513 ▲	64,8 %	-822
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-198	-128	-140	-89 ▲	63,3 %	-52
Muut toimintakulut	-9	-7	-8	-7 ▼	85,8 %	-1
TOIMINTAKATE	1 852	1 252	2 063	1 336 ▲	64,8 %	727
Rahoitustuotot ja -kulut	-305	-153	-305	-154 ▲	50,3 %	-152
VUOSIKATE	1 546	1 100	1 758	1 183 ▼	67,3 %	575
Poistot ja arvonalentumiset	-1 763	-1 170	-1 758	-1 210 ▼	68,8 %	-548
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-216	-71	0	-27	—	27

Vesihuoltolaitoksen toimintavuosi 2024 on toteutunut tähän asti talousarvion mukaisesti. Elokuun loppuun mennessä on valmistunut Norolantien vesihuoltoverkoston, Salpa-Mattilan vedenottamon sekä Honkaharjun, Kirkonkylän uimarannan ja Savistenpään jätevesipumppaamoiden saneeraukset, Hirvimäen paineenalennusaseman rakentaminen sekä käynnistetty Pennasantien ja Naavapolun alueen vesihuoltoverkoston rakentaminen ja Salpakankaan teollisuusalueen vesihuollon saneerauksen ensimmäinen vaihe. Sorvasen uuden asuialueen vesihuollon rakentamisurakka yhdessä muun kunnallistekniikan kanssa on kilpailutettu.

Näillä näkymin Pennasantien ja Naavapolun alueen vesihuoltoverkoston rakentamisen kustannukset jäävät lähes 0,3 miljoonaa euroa alle talousarviossa varatun ja Sorvasen rakentaminen aloitetaan vasta loppuvuodesta niin, että arviolta 0,5 miljoonaa euroa tälle vuodelle varatuista määrärahoista jää käyttämättä. Salpakankaan teollisuusalueen vesihuollon saneerausaluetta on laajennettu alkuperäisestä, minkä lisäksi puutteellisten lähtötietojen vuoksi työmaalla on syntynyt lisäkustannuksia niin, että kohteen rakentamiskustannukset tulevat ylittämään kohteelle varatut määrärahat arviolta 0,4 miljoonaa euroa. Vesihuollon investointien arvioidaan jäävän kokonaisuutena alle talousarvion noin 0,3–0,4 miljoonaa euroa.

Elokuun loppuun mennessä on valmistunut Hollolan ja Lahden yhteisen kaupunkivesien hallintasuunnitelman hankkeen ensimmäinen työkokonaisuus, jossa on laadittu Hollolaan pintavaluntamalli sekä kartoitettu viemäriverkoston vuotoriskikohteet. Hankkeeseen on saatu ELY-keskukselta avustusta yhteensä 64 tuhatta euroa. Hanke toteutetaan yhteistyössä Lahti Aqua Oy:n ja Lahden kaupungin kanssa vuosien 2024–2025 aikana. Hankkeen tavoitteena on tunnistaa tilanteet ja paikat, joissa hulevesiä voi päästä jätevesiviemäriin tai likaantuneita hulevesiä on mahdollista päästä vesistöön tai kaupunki- ja taajamaympäristöön pahojen tulvien ja sateiden aikana.

Vesihuoltolaitoksen hinnaston muutos tuli voimaan 1.6.2024 alkaen. Perusmaksuja nostettiin 20 prosenttia ja jäteveden käyttömaksua 5 prosenttia. Korotus on tarpeen vedenkulutuksen merkittävän vähentymisen ja heikon rakentamisen vuoksi, minkä vuoksi vesihuollon maksutulot ovat laskeneet niin, että vesihuoltolaitoksen tulos oli tappiollinen 0,2 miljoonaa euroa vuonna 2023. Myös vuoden 2024 alun vedenkulutus on alustavien tietojen perusteella edelleen laskusuunnassa.

Vedenkulutuksen, uusien liittymien ja sitä kautta maksutulojen sekä toimintakulujen ennustetarkkuus paranee vuoden edetessä. Tässä vaiheessa ei ole ennustettavissa käyttötalouden talousarvioon olennaisia muutoksia.

Hollola

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2024

Vesihuoltolaitos huolehtii vedenhankinnasta ja jakelusta sekä viemäröinnistä kunnan hyväksymällä toiminta-alueella, jonka päivittämistä tulisi tarkastella vuoden 2024 aikana uudet asemakaava-alueet huomioiden.

Laitoksen toimintakulut katetaan palveluja käyttäviltä asiakkailta perittävin vesihuoltomaksuin. Vedenkulutuksen ja sitä kautta käyttömaksutulojen laskiessa, mutta toimintakulujen noustessa tulee varautua hinnaston korotukseen vuoden 2024 aikana niin, että muutos tulisi voimaan 1.1.2025 alkaen.

Ympäristönsuojelun vesihuoltoverkostoihin liittymiskehotushankkeen jatkuminen parantaa osaltaan vesihuoltolaitoksen tuloja, mutta aiheuttaa osaltaan myös investointitarpeita, koska vesihuollon toiminta-alueella kaikille kiinteistöille ei ole vielä rakennettu liittymismahdollisuutta vesihuoltoverkostoihin.

Lahti Aqua Oy:n perimät palvelumaksut perustuvat vedenkulutukseen, jätevesimääriin, verkstopituuksiin sekä Lahden jätevedenkäsittelyn kustannuksiin. Palvelumaksujen yksikköhinnat on sidottu kuluttajaindeksiin, joka on ollut selvästi nousussa, jolloin niiltä osin palvelumaksut tulevat nousemaan. Jäteveden virtaamaosuuksiin tulee vuodesta 2024 alkaen vaikuttamaan Kärkölän jätevesien johtaminen Lahteen käsiteltäviksi. Lahti Aqua Oy:n palvelumaksujen muodostumista, ennusteita ja toteutumista seurataan yhteistyöryhmän kokouksissa. Toteumaa on kuitenkin vaikea arvioida kuluvan vuoden aikana, jolloin lopulliset palvelumaksut selviävät vasta vuodenvaihteen jälkeen.

Vuoden 2024 palveluiden ostojen on arvioitu laskevan edellisestä vuodesta. Vuonna 2023 toteutettiin Salpakankaan entisen jätevedenpuhdistamon (nyk. Komolan) valvomorakennuksen purkaminen (kustannusvaraus 150 tuhatta euroa).

Tulevan kauden suurimpia investointikohteita ovat Sorvasen asemakaava-alueen ja Hakosillan Pennasentien ja Naavapolun vesihuoltoverkoston rakentaminen sekä Norolantien hulevesiviemäröinnin rakentamisen ja vesihuollon saneeraamisen jatkaminen. Lisäksi saneerataan Salpakankaan teollisuusalueen vesihuoltoverkostoja ja jätevesipumppaamoita. Vesihuollon verkostoinvestoinnit rakennutetaan yhteistyössä kuntatekniikan kanssa tai os-topalveluna. Laitosinvestointien rakennuttamisessa hyödynnetään Lahti Aqua Oy:n erityisosaamista.

Investoinnit

Maa-alueiden hankinta

Maa-alueiden hankintaan on varattu 1,1 miljoonaa euroa, joista on toteutunut noin 0,8 miljoonaa euroa. Maankäytössä hankittiin Vesikansasta alueen kehittämistä varten tarpeellinen kohde ja Salpakankaalta tulevalta kasvusuunnalta raakamaata yhteensä noin 12,2 hehtaaria. Nostavalla Nostavantiin varresta ostettiin noin 18,4 hehtaaria. Keskuskorttelin pysäköintijärjestelyitä varten ostettiin määräraha. Maanhankintaneuvotteluita jatkettiin edelleen Salpakankaalla, Nostavassa ja Vesikansassa.

Kadunrakennus

Kadunrakennuksen investointeihin on varattu 4,5 miljoonaa euroa, joista on toteutunut noin 1,8 miljoonaa euroa. Norolantien saneeraamisessa työt ovat valmistuneet 30.8.2024. Sorvasen hulevesirakenteet ovat valmistuneet sovitusti kesäkuussa. Kauden suurimmat investoinnit, Paassilta- Hopeakallio ja Sorvasen alue, ovat kilpailutettu. Paassilta- Hopeakalliolla työt käynnissä ja Sorvasen alueen rakentaminen alkaa loppusyksystä.

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksen investointeihin on varattu 3,2 miljoonaa euroa, joista toteutunut noin 1,7 miljoonaa euroa. Elokuun loppuun mennessä on valmistunut Norolantien vesihuoltoverkoston, Salpa-Matilan vedenottamon sekä Honkaharjun, Kirkonkylän uimarannan ja Savistenpään jätevesipumppaamoiden saneeraukset, Hirvimäen paineenalennus- aseman rakentaminen sekä käynnistetty Pennasentien ja Naavapolun alueen vesihuoltoverkostojen rakentaminen ja Salpakankaan teollisuusalueen vesihuollon saneerauksen ensimmäinen vaihe. Sorvasen uuden asuinalueen vesihuollon rakentamisurakka yhdessä muun kunnallistekniikan kanssa on kilpailutettu.

Talonrakennus

Talonrakennuksen investointeihin on varattu yhteensä 8,3 miljoonaa euroa, josta toteutunut noin 3,0 miljoonaa euroa. Uimahallin peruskorjaukseen suunnittelu valmistui helmikuun aikana ja urakkasopimukset allekirjoitettiin toukokuussa ja hanke käynnistyi kesäkuussa. Hanke on kesän aikana edennyt hyvin purkutöiden osalta. Hollola-Talon suunnittelu etenee.

Nettoinvestoinnit hankeryhmittäin

Investointiryhmä	Hankeryhmä	Talousarvio 2024	Toteuma 1-8/2024	Määrärahaa jäljellä	Tot %
Arvopaperit ja osuudet	Arvopaperit ja osakkeet	1 500 000	1 500 000	0	100,0 %
Kiinteä omaisuus	Kiinteistöjen ostot	1 100 000	753 879	346 121	68,5 %
Kiinteä omaisuus	Kiinteän omaisuuden myynti	-180 000	-566 163	386 163	314,5 %
Julkinen käyttöomaisuus	Kadunrakennus ja muut yleiset alueet, menot	4 960 000	1 906 941	3 053 059	38,4 %
Julkinen käyttöomaisuus	Kadunrakennus ja muut yleiset alueet, tulot	-125 000	0	-125 000	0,0 %
Julkinen käyttöomaisuus	Vesihuoltolaitos	3 200 000	1 674 531	1 525 469	52,3 %
Talonrakennus	Talonrakennus	9 505 000	3 020 153	6 484 847	31,8 %
Talonrakennus	Talonrakennus, tulot	0	-25 000	25 000	-
Irtain omaisuus	Konsernihallinto, irtain	1 005 000	150 059	854 941	14,9 %
Irtain omaisuus	Hyvinvoinnin palvelualue, irtain	100 000	0	100 000	0,0 %
Irtain omaisuus	Elinvoiman palvelualue, irtain	40 000	114 860	-74 860	287,2 %
Yhteensä		21 105 000	8 529 260	12 575 740	40,4 %

Maksuvalmius ja lainat

Talousarviossa on varauduttu lyhentämään vanhoja lainoja yhteensä noin 4,0 miljoonaa euroa.

Tammi-elokuun aikana pitkäaikaisia lainoja on lyhennetty noin 1,8 miljoonaa euroa.

Lainasalkun (mukaan lukien kiinteistöleasing) avoinna oleva saldo elokuun lopussa oli 49,9 miljoonaa euroa, josta pitkäaikaisten lainojen osuus noin 21,9 miljoonaa euroa. Lainasalkun keskiporko viimeisen 12 kuukauden aikana on ollut 2,93

prosenttia. Lainojen keskimääräinen takaisinmaksuaika on 8,5 vuotta.

Pitkäaikaisista lainoista 117,6 prosenttia on sidottu kiinteään korkoon, kun tehdyt suojaukset otetaan huomioon. Kiinteistöleasingit huomioon ottaen suojausaste on huhtikuun lopussa ollut 51,6 prosenttia. Leasingkohteet on sidottu 6 kuukauden euriboriin. Viime vuoden vastaavalla tarkastelujaksolla 6 kuukauden euribor oli 3,93 prosenttia ja 3,36 prosenttia elokuussa 2024.

Talousarvioon tehdyt muutokset

Valtuusto on 23.9.2024 § 45 hyväksynyt seuraavan muutoksen kuluvan vuoden talousarvioon:

Tuloslaskelmaosa:

- Kunnallisveron tuottoarviota lisätty 300 000 euroa
- Valtionosuuksia vähennetty 100.000 euroa

Investoinnit

- Arvopaperit ja osuudet, investointimenoja lisätty 1 500 000 euroa
- Talonrakennus, uudisrakentaminen investointimenoja lisätty 1 200 000 euroa

Talousarvion muutospaineeet

Tuloslaskelmaosa

- Verotulot + 250.000 euroa
- Valtionosuudet +100.000 euroa

Käyttötalous + tuloslaskelmaosa (tulosvaikutus) yhteensä 350.000 euroa vahvistava.

Talousarvion muutospaineeet tuodaan hallituksen ja edelleen valtuuston päätettäväksi erillisessä pykälässä.

Tilinpäätösennuste

Tilinpäätösennuste perustuu alkuvuoden toteumaan sekä edellä mainittuihin muutospaineisiin. Vuoden 2024 tilinpäätösennuste on muutosten takia noin 709 000 euroa ylijäämäinen.

Tuloslaskelma, 1 000 euroa	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteuma 1-8/2023	Toteuma 1-8/2024	Toteuma %	Toteutunut muutos, %	Määrä		Muutos- paineet	Ennuste 2024
							rahaa jäljellä			
Toimintatuotot	36 405	35 165	23 680	23 759	67,6 %	0,3 %	-11 406			35 165
Valmistus omaan käyttöön	61	50	0	0	0,4 %	—	-50			50
Toimintakulut	-92 738	-95 069	-58 347	-59 872	63,0 %	2,6 %	35 197			-95 069
TOIMINTAKATE	-56 272	-59 854	-34 667	-36 113	60,3 %	4,2 %	23 742			-59 854
Verotulot	56 088	51 500	40 336	35 144	68,2 %	-12,9 %	-16 356	250		51 750
Valtionosuudet	20 758	17 250	13 777	11 534	66,9 %	-16,3 %	-5 716	100		17 350
Rahoitustuotot ja -kulut	217	-429	351	672	-156,7 %	91,5 %	1 101			-429
VUOSIKATE	20 792	8 467	19 797	11 238	132,7 %	-43,2 %	2 771	350		8 817
Poistot ja arvon alentumiset	-10 132	-8 358	-5 670	-5 178	62,0 %	-8,7 %	3 180			-8 358
Satunnaiset erät	0	0	0	0	—	—	0			0
TILIKAUDEN TULOS	10 660	109	14 126	6 060	5549,5 %	-57,1 %	5 951	350		459
Poistoeron muutos	250	250	167	167	66,7 %	0,0 %	83			250
Varausten muutos	-10 600	0	0	0	—	—	0			0
TILIKAUDEN YLI-ALIJÄÄMÄ	310	359	14 293	6 227	1733,5 %	-56,4 %	-5 868	350		709

Konserniyhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Yleiset tytäryhteisöjä koskevat tavoitteet

- Tytäryhtiöiden tulee toimia kunnanvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti ja konserniohjetta noudattaen
- Sisäisen valvonta ja riskienhallinta tulee järjestää konserniohjeiden mukaisesti ja niistä raportoidessa noudatetaan konserniohjetta
- Kaikilta yhtiöiltä edellytetään tervettä pitkäjänteistä taloudenpitoa ja kannattavuutta
- Tytäryhteisöjen tulee mahdollisuuksien mukaan hyödyntää tukityöllistäminen
- Konsernin sisäiset palveluostot on keskitettävä tarkoituksenmukaisesti koko konsernin etu huomioiden

Talouteen liittyvä tavoite:

- Käyttökateprosentin pysyminen vähintään vuoden 2023 tilinpäätöksen tasolla tai parantaminen
- Kunnan korjausvelkaselvitykseen osallistuminen

Konserniyhtiö	Hollolan Asuntotalot Oy ja Koy Tervasmiiilu	
Strategian tavoite	Tarjoamme monipuolisia ja kehittyviä asumisen muotoja lähellä luontoa.	
Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Toteuma 31.8.2024
Asukkaiden pysyvyys	Asukkaiden vaihtuvuus alle 3,5 %/kk. Lähtötaso 4 %. (Vuonna 2023 keskiarvo 1,4 %)	Vaihtuvuus keskiarvoisesti 1–8/2024 aikajaksolla 1,1 %/ kk.
	Käyttöaste yli 95 %, lähtötaso 93,5 %. Vuonna 2023 keskiarvo 93,2 %.	Taloudellinen käyttöaste keskiarvo aikajaksolta 1–8/2024 on HAT kohteissa 94,5 % ja kuntakohteissa 98,1 %. Molemmat nousseet ensimmäisestä välitilinpäätöksestä.
Pitkän tähtäimen korjaus- ja kehityssuunnitelman toteuttaminen kestävän kehityksen ratkaisut huomioiden (esim. aurinkoenergian hyödyntäminen)	Suunnitelman toteutuminen.	PTS- ja kehityssuunnitelmat ovat tekemättä. Korjaustarvesuunnitelma on laadittu talousarvion liitteeksi, jota noudatetaan ja päivitetään tarpeen mukaan.
Strategian tavoite	Tuotamme laadukasta palvelua ja hyvinvointia kuntalaisille.	
Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Toteuma 31.8.2024
Asiakkaiden tyytyväisyys	Asiakaspalautteet vähintään edellisen vuoden tasolla. Lähtötaso 4,0. Asukaskyselyn tavoitteellinen vastausprosentti 30 %. Vuonna 2021 asiakastyytyväisyys 4,2 % ja vastaajia 31 %.	Asukaskysely toteutettu loppuvuodesta 2023. Kokonaistyytyväisyystulos 4,0. Vastausprosentti oli 32 %.
Kuntastrategian mukaisten hankkeiden edistäminen konserniohjauksen, sekä kuntayhteistyön kautta	Asumisen PTS-suunnitelma osana strategisia ohjelmia laadittu.	Teknisten pohjatietojen keruu salkutuksen käynnistämiseksi aloitettu. Kiinteistökohtaisten käyttöasteiden laskenta aloitettu. PTS tekemättä.

Konserniyhtiö

Hollolan Tilapalvelu Oy

Strategian tavoite

Tuotamme laadukasta palvelua ja hyvinvointia kuntalaisille.

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Toteuma 31.8.2024
Kiinteistöjen korjausvelan pittäminen kohtuullisella tasolla	Vuonna 2024 pitkän ajan korjausvelka-tavoite määritetty.	Korjausvelkaa koskevat pitkän aikavälin tavoitteita ei ole vielä määritetty.
Kunnan energiasäästöohjelman laadintaan ja täytäntöönpanoon osallistuminen.	Vuodelle 2024 osoitetut Tilapalveluiden toimenpiteet suoritettu.	Säännusteen ja pörssisähkön seuranta on toteutettu RAU- järjestelmä Desicossa. Fidelix Ecosmart - järjestelmä on käyttöön otettu Salpakan koulun lämmityksen ja ilmanvaihdon säätöön. Ilmanvaihtokoneiden saneeraukset ja LED- hankkeet.

Konserniyhtiöiden tuloslaskelmat

Hollolan Asuntotalot Oy

Yhtiön talous ja tase

Hollolan Asuntotalot Oy:n liikevaihto 2,24 miljoonaa euroa on talousarvioon nähden toteutunut elokuun loppuun mennessä hieman alle tavoitteen (96,5 prosenttia). Liiketoiminnan muut kulut olivat 1,76 miljoonaa euroa ja vuosikorjausten osuus tästä 0,6 miljoonaa euroa. Henkilöstökuluissa sekä liiketoiminnan muissa kuluissa on pysytty alle talousarvion. Tilikauden tulos 31.8.2024 ennen tilinpäätössiirtoja oli lähes -0,2 miljoonaa euroa (talousarvio noin -0,6 miljoonaa euroa).

Yhtiöllä on pankkilainaa 31.8.2023 yhteensä 8,9 miljoonaa euroa. Aineellisten hyödykkeiden tasearvo oli yhteensä 10,9 miljoonaa euroa. Yhtiön vuokratuottotilien käyttövarat olivat 31.8.2024 yhteensä 2,4 miljoonaa euroa, sisältäen kunnan tilittämän SVOP rahoituksen 1,5 miljoonaa euroa. Tästä on käytetty lähes 0,4 miljoonaa euroa ARA päätöksen mukaisesti ARA kohteiden korjauksiin.

ARA on myöntänyt Tiilijärventie 7AB kohteen rajoituksista vapautumisen ja kohteen myyntiä varten on käynnistymässä kiinteistövälittäjän kilpailutus.

Käyttövesisaneeraukset kohteissa Karilantie 1 ja Tiilijärventie 5D on valmistuneet Keskuskuja 2 KV-saneeraus on loppuvaiheessa. KV-saneerauksen yhteydessä kohteisiin päivitetään samalla lämmitys matalalämpöverkkoon. Tiilijärventie 5D ja

Terveystie 19 hissiremontit on valmistuneet. Pyykkitupien lukitus uusittiin iLoq järjestelmään, joka mahdollistaa tarpeen mukaisen kulun valvonnan.

Omistajan asettamien tavoitteiden toteutuminen

Kiinteistöjen salkutus on ARA työkalu, jonka avulla voidaan määrittää kiinteistökohtainen tavoite (poisto / ylläpito / kehitys). Tämä määrittäminen tehdään perustuen kiinteistökohtaiseen käyttöasteeseen, korjausvelkaan (tuleva korjaustarve lähtötasoon) sekä kiinteistön markkinakelpoisuuteen. Yhtiön on käynnistänyt pohjatietojen keruun. Kiinteistöihin on suoritettu teknisen kunnan silmämääräinen kartoitus. Tulevasta kartoitusraportista saadaan päivitetty tieto 10 vuoden korjaustarvearviosta. Kiinteistöjen salkutus ja sen edellyttämät toimet edistävät yhtiön omavaraisuutta, joka on edellytys yhtiön toimimiseksi vastuullisesti ja taloudellisesti pitkällä tähtäimellä.

Asukaskyselyyn lisättiin vuonna 2023 sanalliset palautteet mielikuvasta yhtiön osalta (1. luotettava, 2. asiallinen) sekä pyydetty palautetta asumisviihtyyden lisäämisen keinoista.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

ARA on hyväksynyt kolmen vuoden määräaikaisen käyttötarkoituksen muutoksen Tiilijärventie 5D huoneistoihin. Kunnan työllisyyspalvelun toiminnalle on vuokrattu aiemmin neljä huoneistoa ja 1.9.2024

Hollola

kolme huoneistoa. Lisäksi on haettu ARA hyväksyntää kahdelle huoneistolle. Näiden huoneistojen vuokraus tulee parantamaan kiinteistön sekä yhtiön vuokratuottotilannetta.

Vuosikorjauksista vuorossa on seuraavana Terveystie 19 käyttövesisaneeraus, myös Karilantie 3 KV saneeraus tulee saattaa loppuun mahdollisimman pian toistuvien vesivuotojen vuoksi. Useissa kohteissa on tarvetta lukitusten uusinnalle (patentit päättäneet), lämmitysverkostojen perussäädöille, käyttövesisaneerauksille sekä vesikalustekierroksille (säästösuuttimet, vuotohavainnot). Käyttöasteiden kiinteistökohtaisen seurannan sekä kiinteistöjen kartoituksen myötä todennäköisesti on tarvetta päivittää kiinteistöjen korjaustarvesuunnitelmaa ja pystytään tekemään PTS-suunnitelmat (pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma).

Yhtiön toimistohenkilöistä yhden määräaikaisuus on päättymässä 20.12.2024. Asumisneuvonnan toteutusta harkitaan uudestaan kunnan kanssa, jos ensi vuodelle on haettavissa asumisneuvonnan taloudellista tukea. Omia huoneistokorjaajia on kolme. Henkilöstövaje on toistuvaa poissaolojen johdosta. Huoneistokorjauksissa on käytetty tarpeen mukaan urakoitsijoita. Toimistohenkilöstön osalta päävastuu sijaistamisesta on toimitusjohtajalla. Isännöinnin harjoittelija aloittaa 15.10.2024. Toimistohenkilöstön osalta toimintahäiriöiden riskit on suuret. Huoneistokorjaajien eläköitymiseen tulee varautua. Huoneistokorjaajien keski-ikä on 61,4 vuotta.

Hollola-talon vuokrahuoneistojen mahdollista toteutusta seurataan. Yhtiö käsittelee loppuvuodesta omaa strategiaa ja kiinteistöjen pitkän tähtäimen suunnitelmaa ja salkutusta, kun pohjamateriaalit on saatu koostettua.

Hollolan Asuntotalot Oy:n tuloslaskelma

	Toteuma 08/2024 KUM	Budjetti 08/2024 KUM	Ero	%
LIIVEVAIHTO	2 248 763	2 329 510	-80 747	96,5 %
Vuokrat	2157920	2237602	-79 682	96,4 %
Käyttökorvaukset	91469	91956	-487	99,5 %
Suoritettavat arvonlisäverot kiinteistön tuotoista	-626	-48	-578	1304,2 %
MYYNTIKATE	2 248 763	2 329 510	-80 747	96,5 %
Muut kiinteistön tuotot	67	0	67	
Henkilöstökulut	-218 017	-254 740	36 723	85,6 %
Palkat ja palkkiot	-176 192	-218 590	42 398	80,6 %
Henkilösivukulut	-41 825	-36 150	-5 675	115,7 %
Liiketoiminnan muut kulut	-1 766 743	-2 078 346	311 603	85,0 %
Hallinto	-98 981	-95 375	-3 606	103,8 %
Käyttö ja huolto	-177 636	-188 961	11 325	94,0 %
Ulkoalueiden huolto	-68 688	-47 378	-21 310	145,0 %
Siivous	-40 477	-36 914	-3 563	109,7 %
Lämmitys	-221 062	-223 953	2 891	98,7 %
Vesi ja jätevesi	-121 749	-128 986	7 237	94,4 %
Sähkö ja kaasut	-45 739	-45 926	187	99,6 %
Jätehuolto	-54 104	-56 423	2 319	95,9 %
Vahinkovakuutukset	-20235	-31 558	11 323	64,1 %
Vuokrat	-171 742	-161 574	-10 168	106,3 %
Korjaukset	-638 642	-955 667	317 025	66,8 %
Muut hoitokulut	-39 898	-29 601	-10 297	134,8 %
Luottotappiot	-2 035	0	-2 035	
Kiinteistövero	-65 755	-76 032	10 277	86,5 %
KÄYTTÖKATE	264 070	-3 576	267 646	-7384,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-277 172	-351 456	74 284	78,9 %
LIIVEVOITTO	-13 102	-355 033	341 931	3,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-164 094	-210 850	46 756	77,8 %
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot	36 480	7338	29 142	497,1 %
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-200 574	-218188	17 614	91,9 %
TULOS ENNEN TP-SIIRTOJA JA VEROJA	-177 196	-565 883	388 687	31,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-177 196	-565 883	388 687	31,3 %

Hollola

Hollolan Tilapalvelu Oy

Yhtiön talous ja tase

Yhtiön liikevaihto koostui palvelumaksuista (ylläpito, rakentaminen, läpilaskutettavat erät ja ulkopuoliset), jotka olivat tarkastelujakson aikana 8,6 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut olivat tarkastelujaksolla noin 0,6 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut kulut olivat yhteensä noin 8,1 miljoonaa euroa. Tarkastelujakson tilikauden tulokseksi muodostui 11,5 tuhatta euroa ennen tilinpäätössiirtoja. Kiinteistöjen investointi- ja korjauskulut olivat jakson aikana 4,0 miljoonaa euroa.

Yhtiön taseen arvo oli 31.12.2023 noin 3,5 miljoonaa euroa ja 31.8.2024 4 miljoonaa euroa. Yhtiö maksoi yhtiön lainan pois kunnalle 16.1.2024. Yhtiöllä on 3 miljoonan euron luottolimiittisopimus kuntakonsernin kanssa.

Yhtiön maksuvalmius on välttävä 0,9 miljoonaa euroa ja limitin arvo on -2,1 miljoonaa euroa. Konsernimyyntisaamiset ja arvonalisarvoisaamiset ovat yhteensä noin 3,6 miljoonaa euroa, josta kunnan osuus 3.592.170 euroa.

Yhtiö toteuttaa myös palvelusopimuksen kiinteistökohtaista virtuaalista tulosseurantaa.

Henkilökunta

Yhtiössä on tällä hetkellä 14 henkilöä vakituudessa työsuhteessa ja yksi henkilö määräaikaisena. Henkilöstön kanssa on pidetty viikoittain johtoryhmän palaverit.

Yhtiön hankkeet ja toiminta

Uimahallin peruskorjaukseen suunnittelu valmistui helmikuun aikana ja urakat kilpailutettiin 12.3 alkaen. Urakkatarjoukset saatiin 24.4.2024. Elinvoimavaliokunta hyväksyi urakoitsijat 7.5 kokouksessa ja valtuutti yhtiön tilaamaan urakat. Yhtiön hallitus hyväksyi urakoitsijat 13.5.2024 kokouksessa ja valtuutti toimitusjohtajan tilaamaan urakat ja allekirjoittamaan urakkasopimukset. Hankeen aloituskokous pidettiin 4.6.2024 ja hanke käynnistyi. Hanke on kesän aikana edennyt hyvin purkutöiden osalta. Työmaakokouksia on pidetty kuukausittain ja urakoitsijapalavereita viikoittain.

Yhtiön toimitusjohtaja on ollut jakson aikana Hollola-talon suunnittelussa mukana yhdessä kunnan virkamiesten kanssa.

Hollola osallistuu Motivan järjestämään uimahallien energiatehokkuuden parantamisen työryhmään yhdessä kahdeksan muun kunnan kanssa.

Yhtiö kilpailutti Hollolan kuntakonsernin sähkönhankinnan 7.6.2024 Hilma- järjestelmässä, mutta yhtään tarjoutusta ei saatu. Elinvoimavaliokunta päätti 18.6.2024 kokouksessa neuvottelumenettelyyn siirtymisestä. Yhtiö järjesti neuvottelumenettelyn pyytämällä tarjoukset viideltä sähkötoimittajalta 8.8.2024 mennessä ja Elinvoimavaliokunta hyväksyi 20.8.2024 kokouksessa kuntakonsernin sähkön toimittajaksi Vattenfall Oy:n.

Jakson aikana toteutettiin seuraavat merkittävimmät investointihankkeet: Uimahallin peruskorjauksen hankevaihe, Salpakankaan koulun B-osan hankkeet, Salpakankaankoulun C-osan IV- koneiden saneeraus, Hämeenkosken koulun LED, Kalliolan päiväkodin LED- hanke, Herralan koulun LED- hanke, ilmanvaihtokoneiden energiatehokkuushanke ja Satulinnan päiväkodin pysäköintialueen muutoshanke.

Investointeihin käytettiin yhteensä noin 3,2 miljoonaa euroa.

Jakson aikana toteutettiin seuraavat merkittävimmät PTS-hankkeet: Heinsuon ja Kalliolan koulun LED- hankkeet, Hämeenkosken koulun PTS- korjaukset, Pyhäniemen päiväkodin pintakorjauksia, Pyhäniemen koulun nuohous, sähköjärjestelmien ja leikkivälineiden korjauksia

PTS-korjauksiin käytettiin yhteensä noin 0,6 miljoonaa euroa.

Energiat, energiansäästö ja ympäristövaikutukset

Energiansäästöhankkeita toteutettiin ilmanvaihtokoneiden saneerauksien ja LED- hankkeiden osalta.

Ilmanvaihtokoneita saneerattiin: Salpakankaan koulun A ja C-osa, Pyhäniemen koulu, Pyhäniemen päiväkotiki, Herralan koulu ja Kalliolan päiväkotiki.

LED- valaisimia vaihdettiin: Heinsuon koulu, Kalliolan koulu, Herralan koulu, Hämeenkosken

Hollola

koulu, Pyhäniemen päiväkoti, Salpakankaan koulun B-osa ja C-osan ruokailutila, Kalliolan päiväkoti. Valaisimia vaihdettiin yhteensä vajaat 4 000 valaisinta.

Lämmitysverkoston perussäädöt tehtiin: Pyhäniemen päiväkoti, Kalliolan päiväkoti, Soramäen päiväkoti ja Kankaan koulu.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhtiön talous toteutuu seuraavan jakson aikana talousarvion mukaisesti. Riskinä tunnistetaan lämpöenergian suuret korotukset noin 22 - 24 prosenttia 1.4.2024 alkaen.

Kiinteistöjen osalta suoritetaan toimenpiteitä talousarviossa hyväksytyin rakentamis- ohjelman 2024 mukaisesti, sekä normaaleja ylläpidon korjaustoimenpiteitä.

Uimahallin peruskorjaushanketta toteutetaan urakoinnin osalta loppuvuoden aikana. Keskuskorttelit hankkeen talonsuunnittelu- vaiheeseen osallistutaan kunnan virkamiesjohdon tueksi.

PTS-korjauksiin on yhtiön talousarviossa varattu 1,4 miljoonaa euroa ja investointeihin 8,3 miljoonaa euroa kuluvalle vuodelle.

Hollolan Tilapalvelu Oy tuloslaskelma

	Toteuma		Budjetti		Ero Eur	%
	08/2024	01/2024 - 08/2024	08/2024	01/2024 - 08/2024		
LIIVEVAIHTO	1 378 630	8 619 152	1 610 001	9 898 624	-1 279 472	87,1%
Käyttökorvaukset	1 378 630	8 619 152	1 610 001	9 898 624	-1 279 472	87,1%
Muut kiinteistön tuotot	0	10 698	0	0	10698	
MYYNTIKATE	1 378 630	8 629 850	1 610 001	9 898 624	-1 268 774	87,2%
Henkilöstökulut	-68 467	-563 592	-70 160	-571 168	7 576	98,7%
Palkat ja palkkiot	-54 031	-438 287	-57 445	-454 795	16 508	96,4%
Henkilösivukulut	-14 436	-125 306	-12 715	-116 373	-8 933	107,7%
Liiketoiminnan muut kulut	-1 307 568	-8 053 690	-1 538 765	-9 314 638	1 260 948	86,5%
Hallinto	-7 797	-90 832	-12 510	-110 369	19 537	82,3%
Käyttö ja huolto	-112 210	-620 924	-70 102	-527 096	-93 828	117,8%
Ulkoalueiden huolto	-22 922	-294 264	-21 894	-306 185	11 921	96,1%
Siivous	-3 817	-14 658	-1 037	-11 474	-3 184	127,7%
Lämmitys	-33 222	-719 448	-40 987	-687 715	-31 733	104,6%
Vesi ja jätevesi	-8 671	-93 826	-18 785	-125 115	31 289	75,0%
Sähkö ja kaasua	-44 088	-462 685	-64 868	-441 637	-21 048	104,8%
Jätehuolto	-12 751	-67 523	-5 236	-48 990	-18 533	137,8%
Vahinkovakuutukset	0	-2 722	0	-2 163	-559	125,8%
Vuokrat	-188 809	-1 530 353	-88 114	-1 101 836	-428 517	138,9%
Kiinteistövero	-16 486	-131 891	-16 215	-127 063	-4 828	103,8%
Korjaukset	-65 890	-355 190	-45 517	-304 995	-50 195	116,5%
PTS - Korjaukset	-203 037	-495 576	-45 000	-1 247 000	751 424	39,7%
Investoinnit	-587 868	-3 173 800	-1 108 333	-4 271 667	1 097 867	74,3%
Muut hoitokulut	0	0	-167	-1 333	1 333	0,0%
KÄYTTÖKATE	2 595	12 568	1 076	12 818	-250	98,0%
LIIKEVOITTO	2 595	12 568	1 076	12 818	-250	98,0%
Rahoitustuotot ja -kulut	-25	-1 026	-333	-2 667	1 641	38,5%
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-25	-1 026	-333	-2 667	1 641	38,5%
TULOS ENNEN TP-SIIRTOJA JA VEROJA	2 571	11 541	743	10 151	1 390	113,7%
Tuloverot	0	0	0	-11 170	11 170	0,0%
TILIKAUDEN TULOS	2 571	11 541	743	-1 019	12 560	-1133 %

Hollola

Asunto Oy Hollolan Tervasmiiilu

	01.01.2024 – 31.8.2024	01.01.2023 – 31.8.2023
TULOSLASKELMA TILEITTÄIN		
Kiinteistön tuotot		
Vastikkeet		
Hoitovastikkeet yhteensä	32 000	32 000
Kulutusperusteiset vastikkeet yhteensä	3 769	4 776
Vastikkeet yhteensä	35 769	36 776
Vuokrat	640	706
Käyttökorvaukset yhteensä	580	730
Kiinteistön tuotot yhteensä	36 989	38 212
Kiinteistön hoitokulut		
Hallinto	-7 006	-7 366
Käyttö ja huolto	-5 648	-4 915
Ulkoalueiden hoito	-1 315	-1 826
Siivous	-1 968	-2 151
Lämmitys	-10 459	-8 076
Vesi ja jätevesi	-3 850	-4 399
Sähkö ja kaasu	-1 541	-1 538
Jätehuolto	-2 572	-3 614
Vahinkovakuutukset	-1 726	-1 571
Kiinteistövero	-3 685	-3 627
Korjaukset	-3 869	-1 953
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-43 639	-41 035
HOITOKATE	-6 650	-2 822
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot ja -kulut	32 000	32 000
Korkokulut	-11 178	-5 554
Muut rahoituskulut	-5	-2
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	20 818	26 444
VOITTO / TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	14 168	23 621

Hollola

Riskien hallinta, Hollolan kunnan strategiset riskit

Riski	Ilmeneminen (miten näkyy käytännössä)	Todennäköisyys ¹⁾	Merkittävyys ²⁾	Hallintatoimenpiteet	Vastuutaho	Vaikutus	Tilanne 31.8.2024
Sosiaalisten ongelmien kasvu kuten syrjäytyminen ja työttömyys	Yksinäisyyden kokemusten kasvu, syrjäytymisen ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvu	2	2	Yksinäisyyttä, syrjäytymistä ja työttömyyttä vähentävien toimenpiteiden lisääminen ja osallisuuden edistäminen.	työllisyysvastaava, vapaa-aikapäällikkö, hallinto- ja talousjohtaja	Palveluiden tarve kasvaa, kustannukset kasvavat	Pandemian jälkeinen yksinäisyyden tuntemukset laajasti väestössä jatkuvat, vaikka lievää aktiivisuuden kasvua on havaittavissa. Uudet aktivointimuodot otettu hyvin vastaan, mutta passiivisten kuntalaisten osuus edelleen korkea.
Henkilöstön saatavuus	Avainhenkilöiden ja tiettyjen henkilöstöryhmien vaihtuvuus ja saatavuus, joita ei pystytä korvaamaan ostopalveluin.	2	2	Johtamisjärjestelmän ja työn johtamisen työkalujen uudistaminen. Aktiivinen rekrytointi, optimaaliset kelpoisuusehdot, työyhteisötaitojen kehittäminen, rekrytointiprosessin kehittäminen	Koko johtoryhmä /kaikki palvelualueet, henkilöstöpäällikkö	Palvelutuotanto vaarantuu, kustannukset nousevat	Työntekijöiden saatavuudessa edelleen jonkin asteista vajetta, niin suoritusportaan kuin asiantuntijatehtävien osalta. Havaittavissa Hollolan kiinnostavuuden kasvua.
Kunnan vetovoima heikkenee	Yritysten määrän lasku, muuttotappion kasvu.	2	3	Markkinointi ja viestintä – positiivisen kuntakuvan edistämiseksi, tarpeiden mukaiset palvelut, keskustan elävöittämiseksi tehtävät toimet, yritysmarkkinointiin panostaminen. Kysynnän ja tarjonnan synkronointi perustelu: jos näin ei tehdä ennakoivasti, käytettävää rahoitusta vetovoiman edistämiseen vähemmän ja vähemmän.	Koko johtoryhmä/kaikki palvelualueet	Vaikuttavat palvelurakenteeseen kustannuksia nostavasti ja heikentävät palvelutasoa. Kunta näivetty. Verorahoitus heikkenee.	Markkinoinnin kokonaisohjelmaa ja sen pohjalle laaditaan markkinointisuunnitelma vuosille 2023–2025 edistetty. Isompi markkinointikampanja valmisteluvaiheessa ja aloitus lokakuussa 2024.
Tulorahoituksen heikkeneminen	Kustannustason merkittävät nousut. Investointitaso. Lainamäärä kasvu, jonka johdosta rahoitusriskit kasvavat. Kertynyt ylijäämä pienenee.	2	3	Perustehtävien sekä investointien priorisointi ja mahdollinen kasvainta, palveluverkon tarkastelu, rahoitusriskeiltä suojautumisen välineiden käyttäminen	Koko johtoryhmä/kaikki palvelualueet	Palveluiden taso heikkenee. Investoinnit lykkääntyvät ja korjausvelka kasvaa.	Tulorahoitus edelleen riittävällä tasolla. Vertailtavuus vuoteen 2023 heikko, liittyen vuoden 2022 verotilitykseen vuonna 2023.

Hollola

Riski	Ilmeneminen (miten näkyy käytännössä)	Todennäköisyys ¹⁾	Merkittävyys ²⁾	Hallintatoimenpiteet	Vastuutaho	Vaikutus	Tilanne 31.8.2024
Toimintaympäristön ennakoimattomuus	Ennakoitavuus muuttuu nopeasti, äkillisten tilanteiden vaatimien resurssien rajallisuus, kunnille uusia velvoitteita yllättäen ilman lisärahoitusta, lainsäädännön muutokset, kuntien roolin muuttuminen, poikkeusjärjestelyt	2	3	Sopeutuminen, toimintamallien muuttaminen toimintaympäristön muutokseen vastaamiseksi	Koko johtoryhmä/ kaikki palvelualueet	Palvelutuotantora-kenne ei vastaa riittävästi nopeasti muutokseen tai odotuksiin, eriarvoistuminen lisääntyy, talouden tasapaino heikkenee	Valtakunnallinen TE24-uudistus on lisännyt valmisteluormaa merkittävästi. Sote-uudistuksen ta- lousvaikutuksista johtuvat paineet eivät ole poistuneet ja johtavat säästötoimenpiteisiin kunnassa. Tuleva valtionosuusuudistus asettaa lisäpaineita kunnalle
Laajoihin kansan- joukkoihin kohdistuvat uhat ja hybridi-vaikuttaminen	pandemiat, turvallisuusuhat, pitkäkestoiset valmiustilat, valeuutiset	3	3	Valmiussuunnitelmien ajantasaisuus, harjoitukset, poikkeustila-ohjeet, tietoturvallisuudesta ja viestinnästä huolehtiminen	Koko johtoryhmä/ kaikki palvelualueet	palveluverkkoa koskevat rajoitukset tai käytön estyminen, turvatomuuden ja epävarmuuden kasvu, kustannusten nousu	Poikkeusoloihin varautumisen suunnittelua jatkettu ja osallistuttu Häme24-harjoitukseen. Kyseinen harjoitus oli kuntasektorille resurssitarpeiltaan odotettua haastavampi ja pitkäkestoisempi.
Tietojärjestelmä- riskit	ongelmat tietoverkossa, kyberrikollisuus	3	2	Tietoturvariskitietoisuus ja -taidot, tietohallinnon tiekartta kehittämisessä	Konsernipalvelut/ tietohallinto	Palvelutuotannon hidastuminen / lamautuminen, tiedonkulun ongelmat	Omavalvontakyvykkyyden edistämistä jatkettu. Henkilökunnan tietoisuutta tietoturvan näkökulmasta lisätty.

1) 1= epätodennäköinen, 2= todennäköinen, 3= erittäin todennäköinen

2) 1= riski on pieni, 2= riski on suuri, 3= riski on erittäin suuri